

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 295 — GOD. VII.

SIBENIK, 14. SVIBNJA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Drug Tito zahvaljuje na čestitkama

Velik broj organizacija Saveza komunista i ostalih političkih i društvenih organizacija, zatim radnih kolektiva, jedinica JNA i pojedinaca iz svih krajeva naše zemlje, kao i naših diplomatskih predstavništava u inozemstvu, uputili su mi čestitke povodom izbora za generalnog sekretara Saveza komunista Jugoslavije.

Pošto nisam u mogućnosti da lično zahvalim na svakoj čestitci, najtoplije zahvaljujem ovim putem svima koji su mi čestitali na povnom izboru za generalnog sekretara SKJ.

JOSIP BROZ TITO

Pionirska štafeta Svečan doček u Šibeniku

U nedjelju oko 10 sati stigle su u Šibenik pionirske štafete iz dubrovačkog, makarskog, splitskog i iz općinskih centara šibenskog kotara, koje su dočekane od velikog broja pionira, omladine iz poduzeća i škola, te građana Šibenika. Na mitingu, koji je tom prilikom održan na Poljani maršala Tita, pionirske štafete pozdravili su članovi Saveza pionira u ime svojih organizacija, te predstavnici Kotarskog komiteta Nar. omladine, odreda izviđača i planinki, grada Šibenika i JNA.

Skupština Zanatske komore kotara Zanatstvo ne ide u korak sa razvojem industrije

U nedjelju je u dvorani Društvenog doma održana godišnja skupština Zanatske komore za kotar Šibenik, kojoj su, pored 70 delegata, prisustvovali predstavnici Republike zanatske komore, te Narodnog odbora kotara i općine Šibenik. Nakon izvještaja, koji je podnio tajnik Komore Marko Bačinić, u veoma sadržajnoj diskusiji sudjelovali su mnogi delegati. Na kraju je izabran novi upravni i nadzorni odbor, te četiri delegata koji će sudjelovati na godišnjoj skupštini Republike zanatske komore. Za predsjednika Zanatske komore ponovno je izabran Vicko Guberina.

Tri najznačajnija problema spomenuta su u izvještaju i diskusiji. To su u prvom redu izgradnja zanatskog doma, zatim pitanje nadriobrti i stručno uzdizanje zanatskog kadra. Kao i u izvještaju, i u diskusiji je istaknuta potreba da se što je moguće prije pristupi radovima na izgradnji zanatskog doma, koje se pitanje već godinama rješava, međutim u natoč činjenici što Zanatska komora raspolaže sa zgradom koju bi trebalo adaptirati u te svrhe i što je za gradnju doma osigurano prilično sredstava, ipak se to pitanje nije ni korak pomaklo naprijed. Da je došlo do zastoja razlog leži u tome, što je iz sadašnje zgrade, koju je kupila Zanatska komora, potrebno iseliti jednog stanara. I problem nadriobrti već godinama se rješava, međutim u tom pogledu nisu dosad poduzete efikasne mjere. Predstavnik povjerenstva Zanatske komore u Kninu iznio je konkretne mjere, koje bi trebalo unaprijed poduzeti protiv nedozvoljenog načina u vršenju zanatske djelatnosti. On smatra da se jedino sankcijama može, ako ne potpuno sprječiti, a ono barem obim nadriobrti sve-

Plenum Kotarskog komiteta SK raspravljao o poljoprivredi Ostvariti perspektivni plan razvoja poljoprivrede

U prvom planu: kooperativni odnosi, mehanizacija obrade, sređenje otkupa i tržišta

U srijedu, 7. svibnja, održan je u Šibeniku sastanak proširenog plenuma Kotarskog komiteta Saveza komunista. Na dnevnom redu bilo je pitanje unapređenja poljoprivredne proizvodnje na području kotara Šibenik — sagledavanje iz osnovnog aspekta — unosa socijalističkih odnosa na selu. Na plenumu se velika pažnja poklonila pitanju: kako ostvariti perspektivni plan razvika poljoprivredne proizvodnje i uložiti za druge i svjesnih faktora na selu u realizaciji tog plana. Referat o stanju i perspektivama poljoprivredne proizvodnje i društvenih odnosa na selu podnio je ing. Zvo- ne Jurišić.

Perspektivni plan unapređenja poljoprivrede našeg kotara već postoji. O njemu su se vodile opsežne diskusije među stručnjacima, političkim aktivistima i rukovodiocima zadruga. Sad se radi o tome, da u okviru kotarskog plana svaka pojedina komuna izradi svoj općinski perspektivni plan, a svaka zadruga svoj akcijski program. Međutim, do sada su samo narodni odbori općina Knin i Kistanje izradili svoje perspektivne planove, a od poljoprivrednih zadruga akcijske programe su izradile samo oklajska i skradinska zadruga.

Međutim, i pored toga, na našem kotaru poznato je što bi trebalo učiniti, ali, manje je jasno pitanje: kako i s kojim sredstvima to provesti.

Osnovni oslonac u provođenju stavova za unapređenje poljoprivredne proizvodnje i društvenih odnosa na našem selu čine zadruga. Međutim, polovina zadruga još uvijek nije izmjenila svoju strukturu od bivših i odavno promijenjenih formi rada nabavno-prodajnih zadruga. Kako je u referatu istaknuto, na razvijanju vlastite proizvodnje nešto više mogu učiniti opće poljoprivredne zadruge Skradin, Knin, Đevrske, Drniš i Stočarski savez Knin, a u organizaciji otkupa OPZ Oklaj, Bračkovci, Bribir i Kistanje.

Međutim, da bi ocijenili aktivnost i utjecaj naših zadruga na terenu, treba istaći, da inokosni proizvođači u vlastitoj obradi drže 98 posto svih obradivih površina, a što se tiče otkupa, u toku 1957. godine mimo naših zadruga išlo je 60 posto tržnih viškova.

Ipak, naše zadruge su u toku prošle godine ostvarile ukupni promet od 3 milijarde 800 milijuna dinara, što je za 900 milijuna veći promet od onoga, koji su ostvarile u toku 1956. godine. Također, povećan je otkup poljoprivrednih proizvoda. U 1957. otkup je iznosio 942 milijuna dinara, što je za 300 milijuna više od otkupa, koje su zadruge ostvarile u 1956. godini. Sa stanovišta unapređenja zadrugne proizvodnje, kod isticanja ovih cifara, najvažnije je, koliko su zadrugne organizacije akumulirale sredstava u svojim fondovima. Međutim, fondovi zadruga su još uvijek maleni, a od ukupnog prometa zadrugama je prošle godine ostalo svega 2,2 posto.

Akumulacija zadrugnih fondova je veoma važna i sa stanovišta realizacije kotarskog perspektivnog plana unapređenja poljoprivrede. Planom je predviđeno, da će naše OPZ učestvovati sa kojih 400 milijuna dinara. Radi se o tome, da bi zadruge trebale akumulirati ta sredstva, a zadruga i općinska rukovodstva trebala bi se boriti, da se ta sredstva usmjere na izvršenje tih planova. Zbog toga se na plenumu velika pažnja poklonila pitanju koncentracije zadrugnih fondova u okviru općina, za izgradnju ključnih objekata, za proširenje mehanizacije proizvodnje i mehanizaciju obrade. Jasno je, da danas nitko sa strane ne može upravljati zadrugnim fondovima, zbog čega je od bitnog značaja, da svjesni faktori u zadrugama imaju jedinstvene stavove u rješavanju osnovnih problema razvika poljoprivredne proizvodnje.

Plenum Kotarskog komiteta SK također se pozabavio pitanjima kooperativnih odnosa i mehanizacije na selu. U tom pogledu već ima izvjesnih pozitivnih gibanja na našem području, naročito u Kosovskoj dolini, gdje seljaci stupaju sa svojim zadrugama u kooperativne odnose obrade zemlje sa zadrugnim traktorima. Pored jeftinije, brže i bolje obrade, seljaci su došli u mogućnost da prodaju volove, koje su do sada držali za vuču, a da nabavljaju krave, jer im se podizanjem kninske mljekare omogućuje dobar plasman mljeka. Isto tako, jedan od značajnijih i ostvarljivih prijedloga datih na ovom plenumu bio je, da se poradi na formiranju servisa, sredstava za transport, vuču i obradu. Takva koncentracija zadrugnih vozila omogućila bi ekonomičniju upotrebu i lakše održavanje jer u mnogim zadrugama držanje traktora dolazi u pitanje, zbog male eksploatacije, a koju

opterećuje plaćanje amortizacije.

To su samo neka pitanja, kojima se plenum kotarskog komiteta bavio u toku jednodnevnog zasjedanja. Izabrana je komisija koja ima zadatak, da na temelju opsežne i konkretne diskusije vođene na ovom plenumu izradi zaključke.

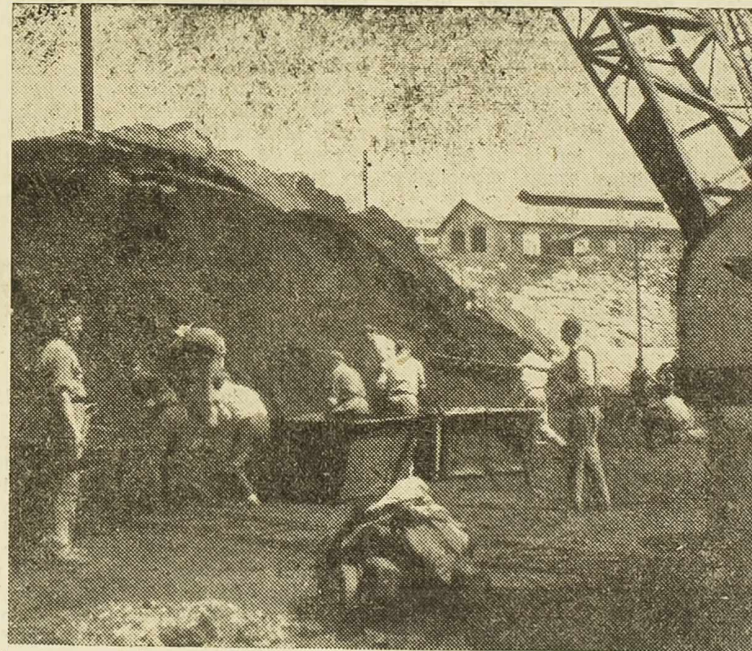
U Drnišu toplo pozdravljena Pionirska štafeta

Prilikom dolaska štafeta pionira sa područja općine Drniš, priredena je u Drnišu velika svečanost.

Na velikoj tribini ukrašenoj sagovima, zastavama i cvijećem, na kojoj su se nalazili predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija, uz zvukove limene zgrube svečano su primljeni pozdravi pionira drugu Titu.

Ovoj najvećoj manifestaciji Pionirske organizacije prisustvovali je velik broj pionira iz mjesta i susjednih škola, kao i građani.

U nedjelju 11. V. štafeta pionira općine Drniš krenula je za Šibenik. (m)



Rad u šibenskoj luci

U Šibeniku je održana skupština Udruženja jugoslavenskih pomorskih luka Promet u stalnom porastu

Izvještaj, koji je podnio sekretar Udruženja pomorskih luka Velimir Živković, pružio je opću ocjenu rada, kao i probleme udruženja, te pomorsko saobraćaja u protekloj godini. U izvještaju je istaknuto da su poduzeća Luka i skladišta postigla vidne rezultate, koji se posebno ogledaju u stalnom porastu prometa naših luka. Taj porast je u toliko značajniji, što se lučki kapaciteti nisu bitno izmijenili. Tako je tokom 1957. g. promet u jugoslavenskim lukama bio za četiri puta veći od onoga koji je zabilježen u 1939. godini. Godišnji promet robe prosječno raste za 10 do 12 posto, iako je obnova operativnih obala još u toku, a manipulacija robe vrši se bez

potrebnih mehaničkih sredstava, skladišnog prostora i uz minimalne željezničke kapacitete. Izvještaj je naročito podvukao činjenicu da je nedostatak jednog dugogodišnjeg plana razvoja luka i željezničkih kapaciteta imao za posljedicu da su se pojavljivale teškoće u rješavanju tog problema. Prema tome, pomanjkanje jedinstvene općejugoslavenske politike izgradnje i obnove lučkih postrojenja onemogućavalo je garanciju ravnomjerne i pravine politike gradnje luka. Investiranje nije bilo podređeno jednoj efikasnoj kontroli, koja je itekako bila potrebna. Uočivši takvu situaciju, tek prošle godine učinjen je izvjestan napredak u tom pogledu. Investiciona ulaganja su znatno

porasla, te su iznosila 2,4 milijarde dinara. Bolja organizacija posla, racionalnije korištenje postojećih kapaciteta, izvanredno zalaganje kolektiva i neposrednije radničko upravljanje — odrazilo se i na povećanom prometu u 1957. godini. On je iznosio blizu 5,7 milijuna tona, što je za 17 posto veći od onoga ostvarenog u 1956. godini. Izvoz, uvoz, tranzit i razvoj u odnosu na 1956. zabilježili su osjetan porast.

Pravilnija politika investiranja gradnje luka, zauzimanje jedinstvenog gledišta o njihovom financiranju, zatim mjere za stručno uzdizanje kadrova i pitanje prekovremenog rada — bili su glavni ciljevi ovogodišnjeg rada. (Nastavak na 2. strani)

Dan mladosti općenarodna svečanost Užurbane pripreme u svim mjestima

Ovogodišnja će proslava 25. maja — Dan mladosti i ujedno rođendan druga Tita — imati puno obilježje prave tradicionalne narodne svečanosti. U njoj će učestvovati nekoliko milijuna omladine i starijih. Pripreme za proslavu prilično su podmakle u svim republikama. U Hrvatskoj su sportski savezi i sve društvene organizacije, koje okupljaju omladinu i odrasle, već izradili okvirne programe priredbi i svečanosti, što će biti održane u gradovima, kotarskim i općinskim centrima i gotovo u svim većim i manjim selima.

Program je veoma bogat i raznolik, tako da će proslava Dana mladosti ujedno biti smotra rada mnogih društava i organizacija.

U Hrvatskoj najšire će učestvovati u proslavi uzeti Savez za tjelovježbu i »Partizan«. Prema nepotpunim podacima oko 160.000 mladih članova ove organizacije nastupit će na 114 sletova republičkog, kotarskog i općinskog sastava.

U okviru proslave bit će održana i dva velika kulturno-umjetnička festivala, i to festival slavanske omladine u Virovitici i dalmatinski festival u Šibeniku. No, kulturno-umjetnička aktivnost doći će do mnogo većeg izražaja davanjem malih priredbi, kao što će biti književne večeri, nastupi dramskih i muzičkih grupa, zatim izložbe, predavanja i drugo. Takve priredbe bit će održane u svim mjestima.

U organiziranju izložbe osobito će biti aktivan Glavni odbor Narodne tehnike u Hrvatsku, koji iz oblasti nauke i tehnike priprema 7 različitih izložbi. Među omladinom najveće zanimanje vladaju za izložbu: Kofe zvanje da odaberemo?

Jedna od najvećih priredbi održat će se u Sisku. Tamošnja organizacija Narodne omladine priprema se za slet Bratstva i Jedinstva na kome će se okupiti oko 15000 mladića i djevojačica iz svih Republika.

Uz Dan mladosti već su zakazana i mnogobrojna sportska natjecanja. Streljački savez Hrvatske organizirat će međugradski susret u strelištvu Zagreb — Prag, zatim prvenstvo omladine i pionira na kome će

nastupiti oko 30.000 mladih streljaca. Planinarski savez će u priličitoj orijentacione marševu, višednevna logorovanja, razna predavanja i tečajevu. Konjički savez priprema nekoliko propagandnih konjičkih natjecanja, a Savez izviđača smotre i sletove svojih članova.

U izradi sportskog programa angažirao se 21 sportski savez, tako da će sportaši ove godine proslaviti Dan mladosti nastupima i natjecanjima u gotovo svim disciplinama. Oni će uz nosioce štafete među prvima otpočeti proslavu Dana mladosti, jer su već za ove prve dane manja dogovorili prva natjecanja, svečane akademije i priredbe.

Dan mladosti ove će godine biti obilježen i mnogim drugim manifestacijama. Proslava je vezana s proslavom 15-godišnjice borbi na Sutjesci, pa je tako i ovogodišnja tradicionalna Štafeta mladosti krenula sa Tjentišta i proći će kroz mnoga historijska mjesta. Omladinski klubovi, tribine i katedre organizirat će niz predavanja, usmenih novina i priredbi kojima će, pored ostalog, biti evocirane uspomene, na dane borbi u dolini Sutjeske i junačke podvige mladih Skojevaca.

U radnim kolektivima, školama i selima bit će također u Dan mladosti upriličeno svečano primanje ljudi u organizacije Saveza komunista i Narodne omladine. (NIS)

Pioniri Knina uputili pozdrave voljenom Titu

Još 7. maja iz svakog kutka prostrane i lijepe Kninske krajine krenule su mnogobrojne pionirske štafete s pozdravima drugu Titu, povodom njegovog 66. rođendana, da bi se šile u glavne pravce kretanja i primakle gradskim prilazima. Pionire sa sela dočekali su 9. maja, oko 2 sata poslije podne, njihovi drugovi iz grada i zajedno s njima formirali dvije velike povorke. Razdragani pioniri su pod zastavama, okićeni cvijećem, trčali na posljednjoj dijonici puta, između gustih špalira građana i djece i stigli pred glavnu tribinu na kojoj su se okupili predstavnici narodne vlasti, Općinskog komiteta SK, JNA, Savjeta saveza pionira i pionirskih odreda Knina. Nakon prijema štafeta pionira, nosioce štafeta pozdravio je pionir Igor Zelenović, zatim predstavnik kninskog garnizona i na kraju prof. Spiro Crnogorac u ime građana Knina i nastavničkog zbora osmogodišnje škole. Pionir Mandić pročitao je zajedničko pismo pionira općine Knin, koje će biti upućeno drugu Titu općinskom pionirskom štafetom. Citiranje je bilo popraćeno dugotrajnim pjeskom i poklicima drugu Titu. Na kraju je pionirski zbor Osmogodišnje škole otpjevao »Brankovo koliko«. Iako je time svečanost bila završena, pioniri se nisu razilazili, nego su se hvatali u kola i pjevali pjesme o Titu.

U nedjelju 11. o. m. grupa pionira svečano ispraćena ponijela je štafetu palicu s pozdravima pionira kninske općine i krenula prema Šibeniku.

Aktivnost Kotarskog odbora Crvenog križa 818 liječničkih pregleda

U okviru ovogodišnjeg Tjedna Crvenog križa pojedine akcije bile su povezane uz Međunarodni dan zdravlja i 15-godišnjice borbi na Sutjesci. Kotarski odbor Crvenog križa uz sudjelovanje svojih odbora, organizacija i aktivista organizirao je u toku Tjedna niz zdravstvenih i prosvjetnih akcija. Tako je organizirano 7 liječničkih ekipa, koje su posjetile 7 školskih centara. Tom prilikom je izvršeno 818 besplatnih liječničkih pregleda. Uz to su školskoj djeci pregledani i zubi, pa su na licu mjesta izvršene mnoge intervencije. Između ostalog, organiziran je dvodnevni seminar za borbu protiv alkoholizma.

Kotarski odbor Crvenog križa je organizirao, nadalje, pronalaženje dobrovoljnih davalaca krvi u logoru predvojničke obuke. Tom prilikom se prijavilo 90 omladinaca davalaca krvi sa područja kninske općine. Slična akcija, za koju se već vrše pripreme, poduzet će se i u drugim smjenama predvojničke obuke. Pored toga, u dvorani kina »Tesla« održano je predavanje o radu srca i krvnih žila, koje je slušao velik broj građana. Radnom kolektivu Tvornice elektroda i ferolegura govorilo se o borbi protiv alkoholizma. U 25 slika prikazivani su zdravstveni filmovi.

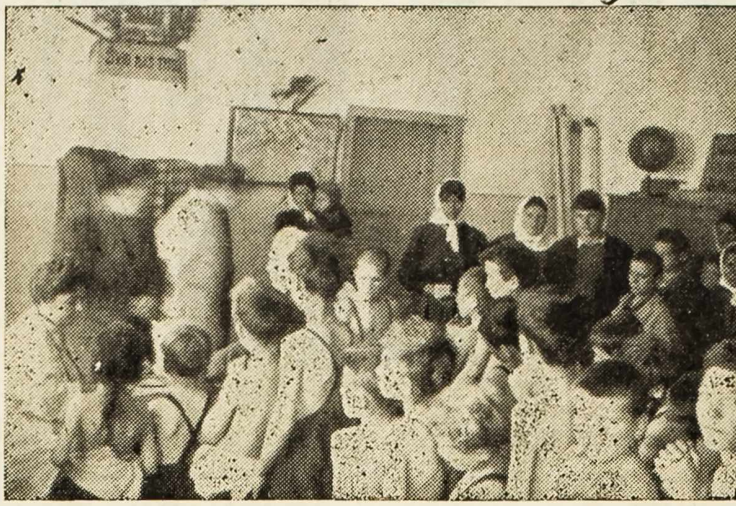
Za učenike škole u privredi or-

ganiziran je tečaj prve pomoći, a u toku su i tečajevi za druga veća poduzeća. Isto tako su u toku za radničku omladinu u tvornicama i t. d.

Članovi Izvršnog odbora svake nedjelje obilaze tečajeve za seosku žensku omladinu, te prisustvuju njihovim završnim ispitima. Organizirana je, između ostalog, velika smotra polaznika tečajeva za seosku žensku omladinu na području općine Vodice. Osim toga, vrše se pripreme za veliku higijensku akciju u Radašincima, gdje je prošle godine bilo nekoliko slučajeva tifusa. Nadalje se obavlja radovi na dovršenju dvaju higijenskih nužnika u Gačelizima, čija je izgradnja započela još prošle godine.

U tjednu Crvenog križa pokazao je i podmladak Crvenog križa veću aktivnost. Oni su za vrijeme Tjedna izvršili posjet Domu staraca, Dječjem domu, kao i dječjem odjelu u bolnici i tom prilikom dali razne poklone. Članovi podmlatka CK su također posjetili i grobove palih boraca i ukrali ih cvijećem.

In nakon završetka Tjedna, Kotarski odbor nastavlja pojedinim akcijama u cilju izvršenja svih zadataka koji su postavljeni u ovogodišnjem planu rada.



Liječnički pregled školske djece u Erveniku

Smotra KUD u Rogoznici UGODAN DOŽIVLJAJ

U nizu smotri kulturno - umjetničkih društava, koje se održavaju na području našeg kotara, u subotu navečer u prepunoj dvorani Doma kulture u Rogoznici priredena je smotra kulturno - umjetničkih društava za općine Šibenik i Primošten.

Smotru je otvorio vokalni zbor RKUD »Kolo«, koji je pod ravnanjem Stanka Viličića otpjevao četiri pjesme. Na programu su bile Krniceva »Pjesma radu« zatim »Oj sokole« od Daneva, Odakov »Razgovor sa četom« i Mokranjčeva »X, rukovet«. Ova posljednja bila je najuspješnije izvedena pjesma te je od publike nagrađena dugotrajnim aplauzom. U daljnjem programu smotre nastupili su tamburaški zborovi i folklorne grupe iz Primoštena i Kruševa, a potom su članovi Centralnog omladinskog kulturno - umjetničkog društva izveli tri narodna kola. Publiku se naročito dojmilo Vrli-

čko kolo, koje predstavlja jednu od najuspješnijih izvedenih točaka ove smotre. Trosatni program bio je zaista ugodan kulturni doživljaj za Rogozničane. Pripreme, koje su izvršili odgovorni faktori u mjestu, mogle su biti na većoj visini. Svečanost je uveličala narodna glazba iz Primoštena, koja je sa nekoliko izvedenih koračnica promarširala ulicama Rogoznice.

U nedjelju jutro nastupom šibenske i primoštenske narodne glazbe, koje su izvele svoj program u Primoštenu, obilježen je završetak ove u priličnoj mjeri uspjele smotre, na kojoj je nastup tamburaških zborova i folklornih grupa Primoštena i Kruševa pokazao da se u tim selima odvija živa kulturna aktivnost. Njihov nastup očekivan je sa velikim interesom, te je topao aplauz prisutne publike bilo ujedno i zasluženo priznanje za njihov dosadašnji rad. (J)

Završeni tečajevi za žensku seosku omladinu u Vodicama Narodna svečanost

Vodičani se uvijek nekim ističu. Nekad su, kao malo tko, marljivo prevrtali sivo kamenje, zaljevali ga znojem i cijedili iz njega opojne kapi vina. Danas rade još više i služe se — rekao bih — matematičkim tablicama da izračunaju iz čega se sve dade izvući korist.

Za njih je i zdravlje postalo ekonomska kategorija. Uviđaju oni da su se bolesti nekako izmijenile, skoro bi se reklo, opametile se. Bolesti danas ne odnose, kao nekad, mnoštvo ljudskih života, ali naprosto gule i prazne džepove i blagajne. Treba, dakle, mijenjati odnose, treba se tome ozbiljnije suprostaviti.

Već nekoliko godina u Vodicama se održava — sada već tradicionalna proslava, prava narodna svečanost povodom završetka tečajeva seoske ženske omladine. Tako je i u nedjelju 11. V. održana svečanost, pošto su završila dva tečaja u Vodicama i jedan u Tribunj. Nekoliko liječnika, predstavnici zdravstvene službe i Crvenog križa slušali su čitavo jutro odgovore ovih djevojaka o mnogim pitanjima koja se tiču ljudskog zdravlja. Ne samo da su one danas u stanju pružiti nesrećenome najhitniju pomoć i uputiti ga na pravo mjesto, već, što je najvažnije, kod njih se stvara pozitivan odnos prema zdravom načinu života. Svaka od njih zna koji su higijenski problemi njihovih mjesta i ustrela li nešto učiniti u cilju sprečavanja bolesti,

razvika turizma ili slično, one su široka baza za suradnju sa zdravstvenom ili kojom drugom službom.

I ne samo učenice. One su dođuše svojim interesom i redovitim poštovanjem najviše pridonišle. Treba istaći njihove učitelje i nastavnike. Ne može se nego pohvaliti trud mlade učiteljice iz Tribunja Milke Brnarda, koja je dovela svoje tečajke i sa neprikriivenim zadovoljstvom slušala njihove jednostavne, a vrlo točne odgovore.

Učitelji su u najboljoj prilici vidjeli nedostatke i manjkavosti svojih sela i njihova je pomoć i saradnja dragocjena. I u vodičkoj općini, zadržali su Turističkom društvu pozitivno se shvaća i pomaže ova akcija oko zdravstvenog obrazovanja mladih djevojaka budućih majki. Kao što su nekad brodivlasnici morali uložiti mnogo truda da sa brodova istrijebe bolesti koje su im onemogućavale posao i zaradu, tako i ova naša primorska mjesta nastoje ne samo da budu lijepa, privlačna i kulturna nego i zdrava, jer je to jedan od uvjeta njihova brzog ekonomskog razvika.

Toplo majsko sunce, mnogo mora i naroda uz zvukove vodičke glazbe i pjesme izgledali su kao materijalizirani sadržaj one kratke mudre izreke: »U zdravom tijelu zdrav je duh«.

Dobrovoljno davanje krvi

PRIMJER OMLADINACA KNINSKE OPĆINE



Svi su se oni prijavili za davanje krvi

U okviru zadataka preuzetih za »Tjedan Crvenog križa«, Kotarski odbor CK u Šibeniku organizirao je u logoru za predvojničku obuku u Skradinu predavanje o transfuziji i pronalaženju dobrovoljnih davalaca krvi. Na ovom sastanku prijavilo se 90 omladinaca općine Knin za dobrovoljno davanje krvi. Nakon strogo izvršenih medicinskih pretraga, krv je uzeta od 60 omladinaca. Ovom uspjehu doprinijelo je i rukovodstvo logora.

Kotarski odbor Crvenog križa i ovom prigodom toplo se zahvaljuje komandantu logora i svim komandirima, a naročito komandiru drugu Šain Ivi, koji se sa četvoročetom prijaviio za davanje krvi i nastojao, da ova humana i patriotska akcija što bolje uspije.

Opća bolnica je omladincima predala knjižice s oznakom krvnih grupa, a Kotarski odbor Crvenog križa podijelio im je zahvalnice.

Promet u porastu

(Nastavak sa 1. strane)

predmet dvodnevnog zasjedanja skupštine Udruženja pomorskih luka. Pitanje prekovremenog rada, a što je istaknuto i na ovoj skupštini, postalo je veoma akutno naročito nakon donošenja Zakona o radnim odnosima. Udruženje je mišljenja da se ono osjetno smanji barem za sada, a u dogledno vrijeme da se potpuno ukine nakon što se izvrši reorganizacija rada i poveća broj kvalificirane radne snage.

U diskusiji su sudjelovali gotovo svi predstavnici naših luka, koji su iznosili pojedine važne probleme iz života i rada luka. Govoreći o prekovremenom radu oni su iznijeli potrebu njegovog smanjenja, a koje se je i dosad moglo provesti da su se poduzimale adekvatne mjere. U diskusiji je bilo riječi o privremenom uzimanju radne snage, koje su, izuzev Rijeke, prakticirale gotovo sve naše luke. To je svakako trebalo izbjeći imajući u vidu specifične uvjete rada u lukama. Predstavnik Luka i skladišta iz Splita iznio je slabosti, koje su se pojavljivale u financiranju naših luka, istakavši da u tom pogledu nije bio zauzet jedinstven kriterij. Po njegovom mišljenju trebalo bi specijalizirati mehaniziranje luka i izvršiti klasifikaciju luka s obzirom da bi ono ubrzalo radni učinak. Predstavnik Ploča kritički se osvrnuo na rad upravnog odbora Udruženja u vezi pitanja lučkih kapaciteta. Propust je učinjen u tome, što se on nije upuštao u analizu postojećeg stanja kad je u pitanju bila izgradnja, investicijska politika, kapaciteti i t. d. Predstavnik šibenske luke govorio je o društvenom standardu u lukama, a predstavnik Rijeke o odnosima špeditera i poduzeća Luka i skladišta, dok je onaj iz Splita govorio o sistemu plaća i tehničarada.

Predstavnik Savezne saobraćajne komore Anastasije Spasić govorio je o nekim problemima investicijske politike, podvukavši da je u toku izrada 15-godišnjeg per-

spektivnog plana razvoja pomorske privrede i luka na Jadranu. Marin Kostopeli u ime Sekretarijata za saobraćaj i veze pri Saveznom izvršnom vijeću istakao je da su izvještaj i diskusija obuhvatali cjelokupnu problematiku. Govoreći o investicijama, on je rekao da disproporcije, koje su se dosad pojavljivale, treba uskladiti i dovesti u takvo stanje da zahvati najpreče potrebe naših luka. Što se tiče financiranja luka on je istakao da u buduću treba da komuna bude regulator potrošnje, t. j. investiranja. Ističući u prvi plan promet luka drug Kostopeli je ukazao na suradnju svih faktora i to na osnovu ekonomske zainteresiranosti. U vezi pitanja dohotka iznio je velike razlike koje postoje između Rijeke i drugih luka. Ona, donekle, mora postojati, ali ne onakva kakva je danas, da jedan nekvalificirani radnik u Riječi ima veću plaću od kvalificiranog radnika u ostalim lukama gdje su inače uvjeti rada daleko teži. Naročita razlika uočena je između Rijeke i Šibenika.

Nakon što su usvojeni zaključci za buduću rad Udruženja izvršen je izbor novog upravnog odbora. Za novog predsjednika Udruženja hrvatskih pomorskih luka izabran je predstavnik splitske luke Ante Marinić. (J)

Nastavak skupštine Zanatske komore

(Nastavak sa 1. strane)

oko 95 milijuna dinara, ipak ta suma još uvijek nije dovoljna da bi se zadovoljilo sve potrebe. Stoga bi trebalo i dalje ulagati veća investicijska sredstva, što u prvom redu treba da bude briga organa narodnih vlasti. Ali i ne samo njihova. Znanatska poduzeća trebaju odvojiti jedan dio svojih sredstava, jer bez zajedničkog učesća u investiranju ne će i ne može biti potpunog uspjeha. U daljnjem izlaganju on je kazao da još uvijek nedostaju izvjesne vrste zanatske djelatnosti, kao i pojedini uslužni servisi. Povećana pojava nadriobrti, po njegovom mišljenju uslovljena je nerazvijenosti pojedinih zanata. Predstavnik Republičke zanatske komore S. Nola ukazao je na neispravnost mišljenja da zanatstvo danas izumire. Naprotiv, tamo gdje je privatni sektor jači, tamo je i zanatstvo razvijenije. Zasad je nemoguće pristupiti razvijanju socijalističkog zanatstva na široj osnovi uslijed objektivnih razloga. Mišljenja je da bi narodni odbori trebali pružati veću podršku kod investiranja, licitacija i tome slično, jer će se jedino na takav način nadriobrt svesti na najmanju mjeru. Govoreći o politici opozreivanja u zanatstvu on je rekao, da je bolje imati stotinu legalnih obrtnika sa manjim porezom nego 10 dvadesetak njih sa većim. On je ukazao na potrebu tješnje suradnje Zanatske komore s organima vlasti u cilju daljeg unapređenja zanatstva koje treba da zauzme ono mjesto, koje mu u našem društvu zaista pripada. (J)

Penzioniranje zaslužnih rudara

40 GODINA POD ZEMLJOM

Oni ne rade više, prestali su pred jedan ili dva mjeseca. Sirena rudnika više ne zove ove rudare na posao. Ali kad sirena svira oni ne mogu ostati mirni, bude se, uzvropolje se kao da im nešto manjka, ali na posao ne idu. Teško je to podnijeti ispočetka, pa za utjehu bježe od kuće, da se sretnu negdje zajedno i da se porazgovore međusobno o onome što njih sada najviše tišti — o mirovini. Pa kako i ne bi bilo teško početi novim životom, poslije 35 ili 40 godina neprekidnog jamskog rada. Marko Ramljak pok. Mate, sa gotovo 50 godina radnog staža i to jamskog kaže: vjerujte da mi je teško što ne idem u jamu, jer sam u njoj proveo sav svoj život, pa mi je jama postala drugi dom, ovako kao da mi nešto nedostaje. Tako osjećaju pedeset rudara rudnika Siverić i dvadeset rudara boksitnih rudnika Driš, koji su u svom dugogodišnjem radu iskopali na hiljade i hiljade tona ugljena i boksita. Njihov ukupan mirovinski staž iznosi preko 2.800 godina, dakle svaki ima prosječno preko 40 godina radnog staža. Relativno to nisu stari ljudi, pa kako bi i bili, kad su još u ona davna vremena započeli svoj težak jamski život kao čišćari od 12 godina života! Iako su toliko godina proveli u mračnim jamskim hodnicima, ipak njihovo preplanulo lice ima još dosta svježine i energije i sigurno će uz svoju dobru zasluženu mirovinu »raduškat« na svom komadiću zemlje kojeg imaju u petropolijskoj vrtčići ili na obroncima Dinare i Svilaje.

Ovim najvlaslužnijim rudarima, rođenim u kršu i kamenu uz malo obradive zemlje u dolini Petrova polja, koji su morali tako rano započeti životnu borbu i to na najtežim podzemnim radovima bez ikakve mehanizacije, odalo je priznanje današnje, socijalističko društvo, za koje su i oni pridonijeli svoji obol kroz strajkove za vrijeme bivše Jugoslavije, pa kroz Revoluciju i kroz kasnije radne napore pod parolom: iskopati više ugljena i boksita za naše potrebe, zbog čega među njima ima udarnika, odlikovanih i nagrađenih.

Uoči Prvog maja održana je u tim rudnicima mala svečanost. Svi su oni bili prisutni i mirno čekali riječ svojih rukovodilaca. Društvo su govorili o njima, o njihovoj borbi za više tona ugljena i boksita, o teškim uvjetima njihovog rada, o njihovoj poštovanosti. Još jedamput su čuli o borbi radničke klase za socijalna prava, koja je često bila krvava i u toj borbi i na tim žrtvama su se nekada postizali uspjesi socijalne zaštite. Danas ta zaštita kod nas

predstavlja program našeg društva. Dato im je toplo priznanje od uprave rudnika. A tko to ne bi učinio onima koji su četrdeset godina proveli u jami i koji su počeli rad kao čišćari, pa u kvalifikaciju dospjeli do kopača ili nadglednika. Onima, koji su toliko godina izlazili iz jama do kože mokri, crni, bez kupatila i s upaljenom ili ugašenom rudarskom svijećom pješalići po nekoliko kilometara do svojih kuća. Tog dana su im rudnici, dodijelili nagrade, a Kotarski zavod za socijalno osiguranje mirovine Rudnik u Siveriću je dao novčane nagrade, a doskora će podijeliti i svečane diplome. Boksitni rudnici Driš su dodijelili darove (ručne satove), novčane nagrade i posebne diplo-

me. Služba socijalnog osiguranja — uza sve to što je bilo malo vremena, svima je izdala rješenja o akontaciji na mirovine (konačna se ne mogu donijeti zbog pomanjkanja propisa) i uručivala im istog dana mirovinu za sve vrijeme od kada su prekinuli radni odnos. Mirovine se kreću od 12000 do 27000 dinara, kod većine njih mirovina iznosi više nego što je iznosila mjesečna zarada. Rad je, dakle, još jedamput nagrađen. Zahvaljujući baš takovoj mirovini, koja su zasluženo stekli, njihova lica su bila vesela, radosna i zahvalna. Javno su isticali: kroz mirovinu smo najbolje nagrađeni. Mi im želimo, da tu društvenu nagradu što duže vremena uživaju. I. Ramljak

PROBLEM RIBARSTVA NA ŠIBENSKOM KOTARU

Postoji izlaz iz sadašnje situacije

Područje šibenskog kotara bez sumnje spada u red najvećih ribolovnih pozicija na Jadranu. No i pored toga ribarska privreda nije se uspjela ni izdaleka razviti, što-više ona u odnosu na posljednjih nekoliko godina ozbiljno stagnira. Sadašnji ribolov ima pretežno sitno priobalni karakter — onakav kakav je zapravo bio od prve njegove pojave. Dug vremenski period nije ostavio ozbiljnijeg traga u ovašnjoj ribarskoj privredi. Ni jedno ribolovno sredstvo ne postoji danas na kotaru sa orijentacijom na otvoreno more, iako dva vanjska pojasa imaju idealne uslove za razvatak dubinskog ribolova.

BEZ PROFESIONALNIH RIBARA
Osnovu proizvodnih sredstava i primjenu tehnike sačinjavaju u prvom redu ribarski brodovi. Statistički podaci govore da se danas na području kotara nalazi preko 600 ribarskih brodova. Međutim, činjenica je, da svaki sedmi ribarski brod posjeduje motorni pogon, što dokazuje da je ribarstvo tehnički veoma zaostalo. Uslijed prostranstva operativne obale došlo je s vremenom i stihijski do prezasićenosti sitnim ribolovnim sredstvima, koja vrše veoma jak pritisak na obalno područje, tako da je već odavno uočena prelova pojedinih vrsta ribe. To se pak rezultira i sukcesivnim opadanjem broja profesionalnih ribara. Dok je 1954. godine na području kotara Šibenik bilo 95 profesionalaca, danas ih ima svega 6. Opadanje ribarskog profesionalizma najbolji je dokaz tvrdnji, da

dosadašnji način ribarenja nije u stanju osigurati životni minimum ljudima koji se toj grani isključivo posvećuju. Ribari su zbog toga prisiljeni mijenjati svoju radnu orijentaciju — zapošljavaju se u drugim granama privrede ili pak na društvenom ribolovu u splitskom i zadarskom kotaru. No, ne smije se izgubiti iz vida, da se opadanjem profesionalnog ribarskog kadra stvaraju nenormalni uvjeti daljnje razvika ove grane nacionalne privrede.

I ZADRUŽNO RIBARSTVO OPADA
Pregled kretanja broja ribarskih brodova, mreža, ljudstva i ulova na području šibenskog kotara, rezultira naglo opadanje zadrugnog sektora u ribarstvu. Dok društvo po svojoj ulozi nastoji da ribolovnu granu što više razvije i unaprijedi, dotle ima faktora koji destimulativno djeluju na smanjenje društvenog djelovanja u ovoj oblasti. Međutim, bez snažnog društvenog sektora, koji će biti nosilac investicija, nemoguće je iz temelja podići sadašnju zaostalu i neproduktivnu ribarsku privredu. Postojeće zadružne ribarske brigade ni po čemu se ne razlikuju od privatnih. Njima su izjednačene i u tehničkoj opremi, načinu i podjeli rada, u količini i kvaliteti ulova, kao i u obračunavanju višestruke zarade. Nikakvih posebnih olakšica za zadružne ribare ne postoji — nisu socijalno osigurani, radno vrijeme im se ne računa u radni staž, što u krajnjem liniji destimulativno djeluje na osoblje zaposleno u zadrugnom sektoru. Za-

konksi propisi ne brane da zadrugari ostvare svoja prava iz radnih odnosa, ali postojeća ekonomska moć zadruga ne dopušta uspostavu normalnih radnih odnosa.

Ako proizvodna sposobnost zadruga ovisi o ukupnom fondu osnovnih sredstava, njihovoj unutrašnjoj strukturi i tendenciji porasta tih sredstava, to je u sadašnjim uvjetima nemoguće zamisliti jednu čvrstu, i produktivnu ribolovnu proizvodnju. Većinom su to sredstva malog akcionog radijusa orijentirana na ulov sitne plave ribe na principu iščekivanja, a ne traganja za ribom. Minimalni prihodi zadruga iz ribarske grane uslovljavaju potpunu likvidaciju ove djelatnosti. To je slučaj u Jerzerima, Murteru, Kaprijama i Prviću.

KAKVA JE PERSPEKTIVA?

Dabome, izlaz iz takve situacije postoji. Ribolovna orijentacija sa snažnijim sredstvima i većom kretanjom omogućit će eksploataciju ogromnih površina pučine. Za pohvalu je primjer OPZ Žirje, koja je nedavno zatražila kreditna sredstva, koja će se upotrijebiti za nabavku ribarskih instrumenata za ribarenje na otvorenom moru. Sticanjem kvalifikacija u ribarstvu, koja će uskoro nastupiti (u riječkom kotaru one već postoje) omogućit će se povećanje broja ribarskih stručnjaka. Investicijska ulaganja bit će usmjerena prvenstveno na nabavku savremene tehničke opreme i brodova za ribarenje na otvorenom moru. Milan Mudronja

Komuna i stambena izgradnja

SKROMNIJE I JEFTINIJE

Povodom Uredbe o stambenoj izgradnji

Nove stambene zgrade skreću na sebe pažnju ne samo estetskim izgledom već i cijenom i luksuzom. Svjedoci smo da se posljednjih godina, iako oskudijevamo u stanicama, podižu takve zgrade za koje se nekontrolirano troše ne-srazmjerno velike sume. U tom prednjače privredne organizacije gradeći skupe stanove s luksuznom opremom. O ovoj pojavi, i stambenoj izgradnji, koja ne odgovara našim ekonomskim uslovima ukazano je u Pismu CK Saveza komunista. Posebno je o tome, uoči izbora, govorio i Predsjednik Tito, kada je napomenuo da će se pripremiti jedan propis na osnovu koga će se regulirati stambena izgradnja.

Mi sada imamo taj propis. Savezno izvršno vijeće donijelo je Uredbu o posebnim uslovima izgradnje stambenih i upravnih zgrada. Namjera zakonodavca je da Uredba prije svega osigura jeftiniju stambenu izgradnju i time omogućiti brže rješavanje akutnog stambenog problema.

Šta je srž ovog propisa - zapitali bismo se? Osnovno je da se usmjeravanje stambene izgradnje vrši propisima koje donosi općinski narodni odbor. Pored općeg programa stambene izgradnje, u buduću će narodni odbori propisivati tipizaciju stambenih zgrada i stanova. Odredit će se kolika može da bude površina i zapremina pojedinih stanova, zatim najveći iznos koji se mogu utrošiti za pojedine tipove stambenih zgrada odnosno stanova. Propisi će predviđjeti i vrstu opreme koja će se ugrađivati, zatim koji se komunalni uređaji obavezuju izgraditi radi upotpunjavanja stambenog naselja i td. Kao što se vidi sve ove mjere obavezuju investitore na teritoriju jedne općine da smišljeno pristupaju stambenoj izgradnji. U protivnom Banka ne će izvršiti isplatu sredstava za stambenu izgradnju, a investitor koji se ne bude striktno pridržavao propisa samo će se izlagati izludim troškovima.

Po svemu sudeći pravilno sprovođenje propisa ne će samo osigu-

ratiti jeftiniju stambenu izgradnju. Rezultat, to jest mnogo veći dobitak, bit će brža izgradnja većeg broja stanova. Doduše i sama Uredba ne isključuje mogućnost izgradnje i luksuznijih stanova, ako urbanistički uslovi i lokacija to zahtijevaju. U tom slučaju nužna je posebna dozvola općinskog narodnog odbora.

Propisi o usmjeravanju stambene izgradnje odnose se i na one investitore koji su počeli izgradnju. Izuzet će se samo započete zgrade kod kojih bi bilo neophodno vršiti velike izmjene, čime bi se naravno ukupni troškovi još više povećali.

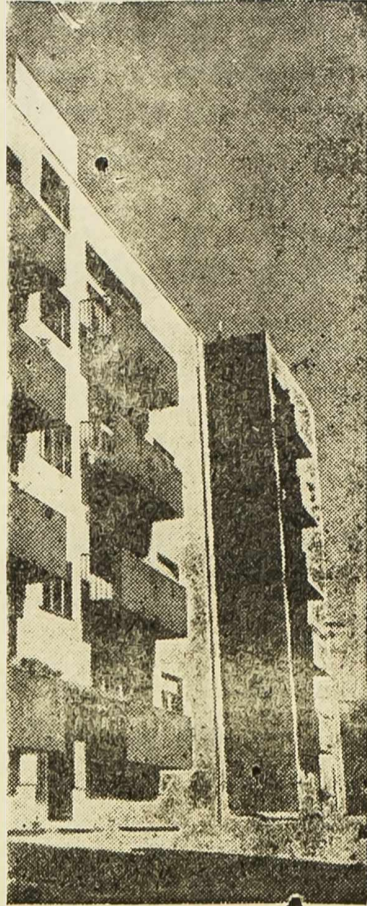
U sklopu ovih mjera karakteristično je i jedno ovlaštenje koje Uredba daje općinskim narodnim odborima. Naime, zbog specifičnog razvika svake komune predviđa se i mogućnost da pojedini narodni odbori obavezuju investitore na ugovore sa poduzećima s kojima je općinski odbor organizirao izgradnju tipiziranih zgrada. Isto tako odbor može obavezati graditelja da kupuju nove tipizirane kuće ili

stanove, umjesto što bi oni sami gradili.

Najznačajnije je u ovom propisu to što se osigurava društveni nadzor nad usmjeravanjem stambene izgradnje. Čak i narodni odbor ne može donijeti lokalne propise dok ih prethodno ne iznese pred zborove birača. Isto tako, prije nego što se pristupi izgradnji upravne zgrade iz budžetskih sredstava, narodni odbor općine mora konsultirati zborove birača. Na ovim zborovima iznositi će se namjena zgrade, predračunska cijena, lokacija zgrade i dr. Općinski narodni odbor može propisati da se i o gradnji drugih zgrada koje nisu namjenjene stanovanju izjavljavaju zborovi birača.

Tako će se preko zborova birača, stambenih zajednica i predstavničkih organa ostvariti društveni nadzor i u ovoj grani privredne aktivnosti. Sami građani kontrolirat će stambenu izgradnju i gradevinsku djelatnost uopće, jer je to prije svega i u njihovom interesu.

Petar Stojanović



Pred godišnju skupštinu Stalne konferencije gradova Stanje komunalnih službi u našim gradovima

Snažan porast gradova poslije rata izazvao je neminovni pad općeg standarda komunalnih fondova i nivoa komunalnih usluga po jednom stanovniku, uprkos tome što je apsolutni obim tih fondova, po pravilu, značajno porastao. Specifični problemi gradova i industrijskih naselja na ovom području zahtijevaju posebnu pažnju narodnih odbora. Ova briga lokalnih organa dolazi od izraza u njihovim perspektivnim i društvenim planovima u kojima ti problemi, zajedno sa snabdijevanjem i stambenom izgradnjom, obično zauzimaju centralno mjesto. A podaci koje objavljujemo jasno govore o potrebi hitnog i kompleksnog rješavanja ovih problema.

Komunalno i urbanističko jedinstvo predstavljaju kriterije po ko-

jima se gradski teritoriji mogu utvrditi na jedan objektivniji i ekonomski cjelishodniji način. S urbanističkog stanovista veoma je značajna prostorna aglomeracija stanovništva, odnosno nastajanje na izgrađenom dijelu gradskog teritorija. Najveći stepen ovakve aglomeracije, od 40 posmatranih gradova, ima Vukovar i to 19.750 stanovnika na 1 km² izgrađene površine grada. Na drugom mjestu je Pridana sa nešto preko 12.000 stanovnika, a slijede Split i Leskovac. Karakteristično je da je tek na petom mjestu jedan veći grad i to Zagreb sa 9.700 stanovnika na 1 km² izgrađene gradske površine. Oko 9.000 stanovnika na 1 km² imaju još i gradovi Osijek, Kragujevac, Ljubljana, Maribor, Sarajevo i Bitolj. Ovakva, prilično visoka prostorna aglomeracija izaziva kod ovih gradova posebne probleme u njihovoj daju prostornoj izgradnji, koja se, uopće, mora vršiti na račun okolnog poljoprivrednog zemljišta uz potpuno novu izgradnju komunalnih fondova.

Karakteristike i kvalitet izgrađenog unutar gradskog prostora mogu se, u izvjesnoj mjeri, sagledati i iz podataka o površini ulica i trgova, stepena obradenosti kolovoza savremenom podlogom i veličine zelenih površina.

Grad sa najraširenijom površinom ulica i trgova je Zrenjanin, koji ima blizu 300 metara² površine ulica i trgova po stanovniku. Znatno iza njega nailaze se gradovi Pančevo i Subotica sa 44 m² odnosno 38 m², zatim slijede Sisač, Slavonski Brod, Varaždin, Maribor i Ljubljana koji imaju između 20 i 30 m² po stanovniku. Nasuprot ovim gradovima, relativno skučen ulični prostor imaju Bor i Pridana sa 10 m², Sarajevo i Mostar 9 m², Skoplje i Titovo Uziče 8 m², dok Zenica ima samo 4 m² po stanovniku. Ovakve velike razlike u površinama ulica i trgova daju veoma različite prostorno - urbanističke karakteristike našim gradovima.

Kvalitet uličnih površina, može se vidjeti iz stepena njihove obradenosti savremenom podlogom (zastorom). Interesantno je da u ovom pogledu najslabije stoje baš gradovi koji imaju velike ulične površine. Tako je u Zrenjaninu i Pančevu svega 14 odnosno 16 procenata od ukupnih uličnih površina, prekriveno savremenim zastorom, dok je prosjek za sve posmatrane gradove 62 posto.

Obim zelenih površina u samim gradovima također je veoma neujednačen. Granica ovih površina kreće se od 13 m² po stanovniku u Varaždinu do 782 m² u Mostaru. Zelene površine po jednom stanovniku u pojedinim gradovima izgledaju ovako: Niš i Bitolj - 17 m², Osijek, Kragujevac i Leskovac od 22 do 26 m², Beograd - 46, Karlovac, Titograd, Ljubljana, Maribor i Dubrovnik od 220 do 250 m², Titovo Uziče 465 i Tuzla blizu 600 m². Veliki gradovi kao Beograd, Sarajevo i Skoplje stoje znatno niže ispod općeg prosjeka za posmatrane gradove koji iznosi 122 m² po stanovniku, dok je Zagreb na nivou tog prosjeka (121 m²).

A.M.

Iz staroga Šibenika

Robert Visiani - zaslužni botaničar i prirodoslovac

Među slavnim i zaslužnim ljudima istaknuto mjesto. Njegove zasluge na izučavanju biljne sistematike, a posebno dalmatinske flore, malo su poznate našoj javnosti, pa je vrjedno da se o 80-toj obljetnici njegove smrti, koja je navršena 4. V. o. g., ukaže na značaj njegova djela.

Robert Visiani je rođen 3. III 1800. u Šibeniku, gdje je završio osnovnu školu. Gimnaziju je pohađao u Splitu, a medicinske nauke u Padovi. Po zanimanju je bio liječnik, ali je cijeli svoj život posvetio sistematskom istraživanju biljnog svijeta. Već svojim prvim radovima, među kojima treba istaknuti »Stipitum dalmaticum specimen«, (godine 1826) stekao je veliki ugled među naučnim krugovima Evrope kao odličan prirodoslovac i botaničar, pa je 1836. postao profesor botanike na univerzitetu u Padovi i ravnatelj glasovitog i najstarijeg botaničkog vrta na svijetu.

Tu je dužnost obavljao punih 40 godina i za to vrijeme objavio preko 100 naučnih radova.

U svojoj mladosti je bio oduševljeni pristaša Linne-ove teorije o stalnosti vrsta, prema kojoj na svijetu postoji toliko različitih vrsta koliko ih je u početku stvorilo beskrajno biće. Međutim, na temelju neumornih istraživanja došao je do uvjerenja, da je evolucija osnovni zakon u prirodi i da utjecajem vanjskih faktora nastaju nove vrste, koje nije nigdje našao u okamenjenim formama. To ga je ponukalo da se je počeo detaljnije baviti paleontologijom i izučavanjem prastare dalmatinske flore. Rezultate tog rada objavio je u radnji »Piante fossili della Dalmazia« (1858), u kojoj je opisao 22 vrste bilja, a među kojima 14 dotada nepoznatih. Za upoznavanje vegetacije Dalmacije vrijedna su njegova istraživanja na otoku Lokrumu, koja je izvršio na poticaj meksikanskog cara Maksimilijana, a objavio ih u svesci »Sulla vegetazione e sul clima dell'isola di Lacrova in Dalmazia« (1863).

Ipak najznačajnije i najvažnije

Ing. A.T.

Spor oko robinjica 1543.g.

Puno je toga u srednjovjekovnom Šibeniku bilo predmetom trgovine. I čovjek.

Upadajući jednog dana, u četvrtom deceniju XVI. v., u okolicu tada turskog Skradina, »kršćanski plavci« odveli su iz sela Plastovo seljaka Miloša i mačehu mu, turske podanike, ali kršćane. Prodali su ih, za male pare, onima koji su i od trgovine ovakve vrste znali izvući profit: plemiću Dominiku Šimuniju i općinskom liječniku Valeriju, na jednake dijelove. Ova su dvojica, dakako, za njih tražila više: po 35 dukata za svakoga. Pođoše sad Miloš i mačeha da skucaju ovu otkupninu. Do isplate ove, ostavili su kod Šimunića dvije Miloševe sestre za taoca, a jedan stranac: Consul de Mercantis, preuzeo je za Miloša jamstvo za isplatu otkupnine.

Godine prolaze, otkupnina ne dolazi... Sestre rastavljaju: Anica ostaje kod Šimunića, se-

stru joj odvodi liječnik Konzul plaća za Anicu 35 dukata i, dakako, uzima je za se. Notar-pjesnik Gvarin Tihic napravio je o tome pismo 10. veljače 1541.

Opet prolaze godine, otkupnina još uvijek nema. Umro je i liječnik Valerije. Njegova udovica priznaje Šimuniju trošak koji je on svojevremeno imao oko uzdržavanja roba Miloša i koji bi, navodno, iznosio 17 i pol dukata. Šimunij sada 1543. traži ovu svotu - od Konzula. Ne plati li je, neka mu vrati Anicu.

Konzul je svoj »posjed« Anicu uspješno obranio, ta platilo je 35 dukata. Izjavio se spremnim platiti i drugih 35 dukata, preda du li mu Aničinu sestru,

I ovu gnusnu trgovinu kršćanskim robljem od strane patentiranih kršćana šibenski knez i kurija su 20. studenoga 1543. osnažili, dajući pravo Konzulu.

B.D.

U Kninu izašla iz štampe čakavska zbirka pjesama

Krajem aprila iz kninske štamparije, u piševoj nakladi, izašla je veoma interesantna zbirka čakavskih pjesama »Zavrtiri i spjažama«, koju je napisao Zlatan Jaksčić, rodom iz Selaca na Braču, a sada profesor jugoslavenske književnosti na gimnaziji u Kninu. Naslovnu stranu i portret autora izradio je Sreten Minarević, a pogovor napisao Ante Peđić. Zbirka ima 75 strana i sadrži 28 pjesama, a cijena joj je 150 dinara.

I tako slučajem okolnosti Knin, grad pod Dinarom, centar zdravog i pravilnog stovakčkog govora, objelodanjenjem Jaksčićeve čakavske zbirke, ovih dana, imao je rijedak i zanimljiv književni događaj.

U »Zavrtirima i spjažama« Jaksčić reljefno opisuje bračke motive i ljude, njihove prilike i brige. U tom kazivanju koje je jednostavno i koncizno isprepliće se satira i humor i »domaća filozofija«.

Jaksčićev težak, ne zove se tako »ča bi težak na balanci, jer on može pripisati samo kad se nasupaju opancji ili krešidu buganci.«

»Komu je moglo na pamet past, da se na Braču ne smi koza past?«, pita se brački težak koji želi za mlakušama, kojima se mlako moglo rizati na fete, kojima mlako nikad nije fermalo i koje su kozile po tri kozlića. A »kad je izašao zakon od Šumarije, da se svaka koza ubije, nestalo je na Braču alegrije.«

Bračkom težaku dođe do plaća »kad poludi vejača i bura uništi cvit« od umendula koje su rano »u jenaru procvale«. A snig na Braču veliko je zlo: jemstva sud svita i snig deboto je isto za jedno težakko misto.«

Vrlo lijepo su opisani brački kamenolomi - petrade. U njima su se dlita rasplakala, prah se lipi za kape, škaje letidju, zubatke daleko se čuju, piketi ka kokoše kjuju. »I posli mine zadimj iz petrade ka iz kužine.« Svaka mina komad Brača obali. Kad radnici ma dođe obid u petradu. Njima i tada »u glavj šušuraju minek.«

U ovoj zbirci izvanredno je da-

ta bračka gomila - ogradni s-hozid, koji se na kraju srušio. Evo odlomka: »Tako izmučena došla je ka naručena za potrebe težaške i počela se duperat ka sve gomile braške: za mjnut počinut, za naslonit brime kiča, za čulak napet i ploku za kosiča. Za uzest obulut kad tovar pogriši put ili samo ne misli pogrišiti. (I blagoslovljena bila gomila za gaće odršiti)«.

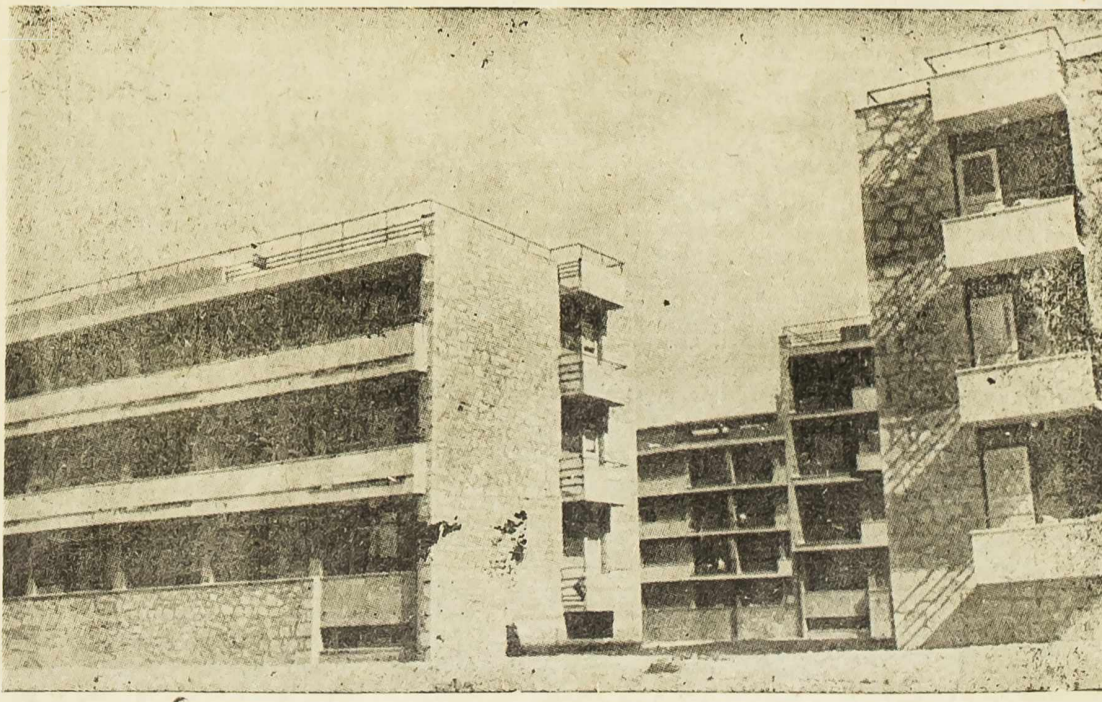
Bračka lumbrela našla je mjesto u jednoj Jaksčićevoj pjesmi, ali na vrlo originalan način upoređujući tri povratnika, jednog bogatog koji je u vaporu vozio silnu robu, 22 zlatna zuba i kvintalno droba, drugog sridnjeg stanja i trećeg »čovika siromašnog, go-bave škine (iz one proklete Argentine) na njemu su shtnarije svake i ka jedina vrednost vela - neduperana i nova lumbrela, pod kojom izgleda bogatiji i viši i koja ga tjši, da je i on, doni iz Em-merik ništo kapitala.«

U »Zavrtirima« susrećemo i penzionere »svi su oni isti, ča se ti-če kapota, nijedan ne će da ga o-buče, samo se s njim zamota, za-to postoje posebni razlozi, »a oni zadnje klase drage voje bi ga o-bukli, ali njima su odavna svi bo-tuni pukli.«

Evo i »bjidnog nevojnog čovika Perinca iz tšne kale,« koji je »ci-li život na pijaci učinik i »cielo je selo sluša«. Taj »Perinac nevojni čovik, pedeset godin je čuva peš-kariju, a nikad u životu ni izi zubaca ni triju.«

I tako redom kroz čitavu zbirku redaju se detalji, ljudi i situacije, a brački govor toli je lak i razumljiv, da će svi čitaoci ne samo čakavskog područja, već i svi ostali izvan granica Dalmacije, naći užitak i estetski doživljaj i nadamo se na vrlo topao prijem što ova zbirka i zaslužuje. »Ove pjesme«, kaže se u pogovoru, sin-teza su Jaksčićevoj dugogodišnjeg rada i početak plaćanja duga kra-ju, koji ga je zaokupio i inspiri-raj i o kojem Jaksčić još vjero-jatno mnogo ima i želi da kaže.«

A.M.



novosti iz naših općina

Kninska kronika

USVOJEN DRUŠTVENI PLAN I BUDŽET KNINSKE OPĆINE

Porast proizvodnje

Krajem aprila na odvojenim sjednicama Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača usvojen je društveni plan i budžet kninske općine za 1958. godinu. Sjednicama su prisustvovali drugovi Petar Čolak, poslanik Vijeća proizvođača Savezne narodne skupštine i Nikica Dmitrović, potpredsjednik NOK Šibenik. Obrazloženje društvenog plana dao je Mate Jukić, potpredsjednik NO općine.

Kad se upoređuje izvršenje plana u 1956. godini s izvršenjem u 1957. godini proizlazi, da je zabilježen dalji porast proizvodnje u svim privrednim oblastima, što je rezultat mnogo življe privredne aktivnosti. Društveni brutto proizvod u 1957. godini porastao je za 477,5 milijuna u odnosu na 1956. godinu.

Društvenim planom za 1958. godinu predviđa se povećanje društvenog brutto produkta za 11%, a nacionalnog dohotka za 18%.

Samo u industriji društveni brutto produkt porast će od 1 milijarde i 409 milijuna u 1957. na 1 milijardu i 630 milijuna dinara, odnosno za 16%, a nacionalni dohodak od 239 milijuna, na 352 milijuna ili za 20%. Ovaj porast u slijedit će povećanje proizvodnje naročito u tvornici vijaka, koja je u prošloj godini izradila 895 tona vijčane robe, a ove godine planirala je gotovo udvostručenu proizvodnju i povećanje društvenog proizvoda za 79%, a nacionalnog dohotka za 156% u odnosu na prošlu godinu. Od ukupne proizvodnje tvornica vijaka izvest će oko 200% u zemlje Bliskog istoka i Afrike. U izgledu je mogućnost izvoza u Istočnu Njemačku i Bugarsku.

Ciglena »Stvo Opačić« u Strmici ide uglavnom na manje povećanje proizvodnje, ako se uzme u obzir opeka i crijep. Međutim, povećanje proizvodnje crijeva za 100% uslovit će i povećanje društvenog brutto proizvoda za isti postotak.

Ciglena u Strmici dovršila je pripreme radove i utvrdila velike rezerve kvalitete gline, zato će se ove godine ići na izradu investicijskog programa za proširenje svojih kapaciteta na daljih 10 milijuna komada opeka i crijeva.

Proizvodnja u Rudniku sadre i vapnena kretat će se u visini prošlogodišnjeg obujma proizvodnje, ali društveni proizvod će ipak biti veći, zbog postizanja bolje cijene na tržištu. Investicioni program za izgradnju tvornice pečene gipsa u Kosovu, kapaciteta 15.000 tona nalazi se u završnoj fazi. Podizanjem ovog objekta Rudniku sadre bit će omogućena veća eksploatacija sirovina i postizanje većeg rentabiliteta u narednim godinama, kao i zapošljavanje nove radne snage.

Brutto proizvod poljoprivrede u 1958. godini planiran je u visini od 1 milijarde i 428 milijuna. U ratarstvu se predviđa, boljom mehaničkom obradom tla, te većom upotrebom umjetnih gnojiva, povećani obim proizvodnje i odatle veći financijski efekat u odnosu na realizaciju u 1957. godinu. Također se predviđa smanjenje površina pod žitaricama u korist krumpira, bilja, vinograda i voćnjaka. Osobito voćarstvu i vinogradarstvu posvetit će se posebna pažnja s obzirom, da se radi o granama koje osiguravaju rentabilitet i koji će imati odlučan udjel u formiranju dohotka iz poljoprivrede. U stočarstvu će se pojačati napori na već započetoj akciji merinizacije ovaca i umjetnog osjemenjivanja govoda. S tim u vezi treba da se poboljšaju ishrambeni uslovi stoke. U 1958. godini bit će završena izgradnja mljekare u Kninu i to će znatno pridonijeti stimuliranju proizvodnje mlijeka i povećanju broja krava.

Kninska šumarija, koja je u prošloj godini postigla vrlo lijepe rezultate u melioraciji degradiranih površina, u pošumljavanju bujičnih terena, korištenju drvene mase i smolarenju, u 1958. godini iz objektivnih razloga, osobito ukidanjem dotacije iz Republičkog fonda za unapređenje šumarstva, ograničit će svoju djelatnost isključivo na održavanje šumarske službe i na oblike proizvodnje koji osiguravaju prihod, dok će se od investiranja u pošumljavanju morati potpuno odustati.

U građevinarstvu društveni proizvod planiran je sa 629 milijuna i to predstavlja, u odnosu na prošlogodišnje ostvarenje, povećanje za 80%. Nacionalni dohodak predviđa se, da će biti ostvaren sa 133%. Planska predviđanja osnivaju se na intenzivnijem nastavku radova na izgradnji pruge Knin — Zadar, željezničkoj čvornici Knin, pojačane stambene izgradnje i drugih manjih objekata.

Također u trgovinskoj djelatnosti povećanje prometa u odnosu na izvršenje u prošloj godini, predviđa se za 60%. Promet trgovine na malo, uključivši i trgovinsku djelatnost poljoprivrednih zadruga u iznosu od 364 milijuna, iznosit će ukupno i milijardu i 324 milijuna, što znači, da će maloprodajni promet po jednom stanovniku iznositi 40,150 dinara godišnje. S obzirom da se predviđa povećanje društvenog brutto proizvoda u trgovini za 20% u odnosu na 1957. godinu, ta činjenica ukazuje, da će trgovina poslovati s manjom maržom nego u prošloj godini.

U ugostiteljstvu i turizmu za 1958. godinu procjenjuje se ostvarenje brutto proizvoda za 110% više nego lanjske godine, a u zanatstvu za 80%. Pored modernizacije i proširenja Stolarskog poduzeća, predviđa se stvaranje jedne uslužne radionice obućarsko-krojačkog obrta. Kod privatnog zanatstva radić će se na oživljavanju deficitarnih obrta.

U toku ove godine trebalo bi pristupiti izgradnji moderne pekarne u Kninu, kapaciteta 2800 kg kruha dnevno, što će predstavljati vidan napredak u poboljšavanju snabdijevanja stanovništva. Poduzeće »Mesopromet« očekuje nabavku dva frižidera, čime bi se riješio problem uskladenosti mesa i suhomesnatih proizvoda.

Bogat program općinske smotre

Poslije obimnih priprema i brižljivog rada, kulturno-umjetnička društva sa područja kninske općine spremna su za nastup na općinskoj smotri, koja se održava u Kninu 15., 16. i 17. maja, u čast Dana mladosti, a u organizaciji Općinskog sindikalnog vijeća i Općinskog prosvjetnog vijeća. Priredbe će se održavati u Domu JNA i u Domu »Partizana«.

Na smotri će učestvovati OKUD »Pero Milanović« iz Knina sa dramskom, folklornom, instrumentalnom i pjevačkom sekcijom, članovi sindikalnih podružnica željezničara iz Knina sa tamburaškom sekcijom.

Drugo kulturno-umjetničko društvo iz Knina »Duško Damjanović«, ovoga puta na smotri ne učestvuje.

Od seoskih društava na smotri će se pojaviti omladinska KUD »Prosvjeta« iz Golubića i Strmice, sa svojim dramskim, folklornim i tamburaškim sekcijama. Šteta je, što je izostao nastup najstarijeg seoskog KUD-a »Polet« iz Vrbnika, koje ima vrlo dobru dramsku i tamburašku sekciju. Na smotri će još sudjelovati i ovi kulturno-prosvjetni sekcija pripadnika JNA.

Prvog dana smotre 15. maja, OKUD »Pero Milanović« izvest će Gogoljevu komediju »Ženidba«. Drugog dana, 16. maja članovi »Prosvjete« iz Golubića prikazat će dramski komad Koste Tričkovića: »Čestitam«, a članovi »Prosvjete« iz Strmice, komediju Sveztozara Čorovića: »Pokvaren plan«.

Posljednjeg dana smotre 17. maja, nastupit će pjevačke, instrumentalne i folklorne sekcije OKUD »Pero Milanović«, kninskih željezničara, pripadnika JNA i članovi »Prosvjete« iz Golubića i Strmice.

ELEKTRIFIKACIJA GOLUBIĆA

Prije 8 godina u Golubiću je podignuta hidrocentrala jačine 300 kilovata, koja ne može podmiriti potrebe tog sela. Da bi ono dobilo stalno osvjetljenje stanovnici su odlučili nastaviti radove na elektrifikaciji. Gotovo svi radovi isključivo će se obavljati na dobrovoljnoj osnovi. U toj akciji veliku pomoć pružit će omladina. (NR)

IMENOVANJA I POSTAVLJENJA RUKOVODEĆIH SLUŽBENIKA

Na zajedničkoj sjednici obaju vijeća NO kninske općine, koja je održana ovih dana usvojeno je više rješenja o imenovanju i postavljenju rukovodećih službenika.

Tako u administraciji NO-a: Bajić Nikola, dosadašnji šef Odsjeka za financije, postavljen je za načelnika Sekretarijata za financije, Kereta Zlatan, dosadašnji šef Odsjeka za opću upravu, postavljen je za v. d. načelnika Sekretarijata za opću upravu, Popović Petar, postavljen je za v. d. šefa Odsjeka za unutrašnje poslove, Vojvodić Ljubo, dosadašnji financijski inspektor NOK-a Šbenik, postavljen je za financijskog inspektora NO općine, Cakić Simo, postavljen je za v. d. tržnog inspektora.

U zdravstvenim ustanovama Dr. Rinaldo Galić, dosadašnji v. d. ravnatelj Opće bolnice Knin, imenovan je za ravnatelja iste bolnice, a Dr. Boško Popović postavljen je za upravitelja Zdravstvene stanice u Kninu.

U trgovini: Sinobađ Niko, postavljen je za direktora trgovačkog poduzeća »Jedinstvo«, a Vujačević Đuro, za direktora trgovačkog poduzeća »Jadran« u Kninu.

AKTIVNOST KPD »PROSVJETA« U GOLUBIĆU

Na nedavno održanoj godišnjoj skupštini društva izvršen je prijem novih članova — omladinaca. Unutar društva djeluje nekoliko sekcija. U posljednje vrijeme učestale su priredbe koje tu društvo organizira i u susjednim selima. (NR)

SLAB RAD KUD »MLADOST« U MOKROM POLJU

Prije nekoliko godina u Mokrom Polju osnovano je kulturno-umjetničko društvo »Mladost«, koje je sve do nedavno bilo aktivno. Članovi tog društva češće su posjećivali susjedna sela, a u svom selu organizirali su nekoliko priredbi. Međutim, u posljednje vrijeme osjeća se da to društvo gotovo i ne postoji. Stoga je bilo potrebno da uprava toga društva okupi svoje članove i da ponovo započne rad za koji postoji dovoljno mogućnosti. (NR)

UREĐENJE PUTEVA U OČESTOVU

Problem puteva je uvijek tištio stanovnike Očestova, pa je na nedavnom zboru birača odlučeno da se pride njihovom uređenju. Zaključeno je da svako domaćinstvo dade određeni broj dnevnica i izvjesnu materijalnu pomoć. (NR)

PUSTOŠENJE MLADE ŠUME

Iz dana u dan opaža se neracionalno iskorištavanje mlade šume po goletima kninske općine. Veliki broj stoke zbog nestašice travne uništava mladu šumu, ne dopuštajući joj da se obnovi. S druge strane pojeđina stabla u blizini naselja pretjerano se sijeku, a sakupljanjem lišća za staju također se nanosi šteta šumi, jer je onemogućeno stvaranje humusa. Zbog toga mnogi se pitaju, čemu napori marljivih ruku koji su godinama brižno odgajali tu mladu šumu? (NR)

ŠTETE OD POPLAVA

Kroz polje Donjeg Zagrovića protječe Radljičac, koji mještanima, za vrijeme sušnih dana služi za natapanje bašta i drugih obradivih površina. Međutim, ovih dana zbog nadošle vode Radljičac se izlio iz korita, nanijevši veće štete poljoprivrednicima. Uslijed šteta potrebno je da mještani pristupe utvrđivanju obale tog pritoka, kako bi na taj način zaštitili svoja polja. (NR)

KISTANJE

Savjetovanje članova Saveza komunista

Po završetku VII. kongresa SKJ želja članova SKJ sa područja općine Kistanje i njihovog rukovod-

PRVI BROJ »MALOG LISTA«

Ovih dana je objavljen prvi broj »Malog lista«, koji izdavaju učenici osmogodišnje škole u Kočevju. U tom listu, pored napisa o 1. ma u, objavljeno je 10 radova, čiji su autori učenici IV. i V. razreda. U pripremi je objavljivanje drugog broja. (IS)

PROLJETNA SJETVA PRIVODI SE KRAJU

Uspjeh vremenskim nepogodama, koje su vladale sve do nedavno, proljetna sjetva u selima Bukovici uspješno se privodi kraju. U koliko potraje lijepo vrijeme, ona će biti potpuno završena. (IS)

POJAVA VUKOVA

Već dugo vremena na području Ervenika nisu se pojavljivali vukovi. Međutim, u posljednje vrijeme oni se sve češće zalijetaju do staja nanoseći štete stočarima. Bilo bi poželjno da lovci češće organiziraju hajke na vukove. (IS)

SKRADIN

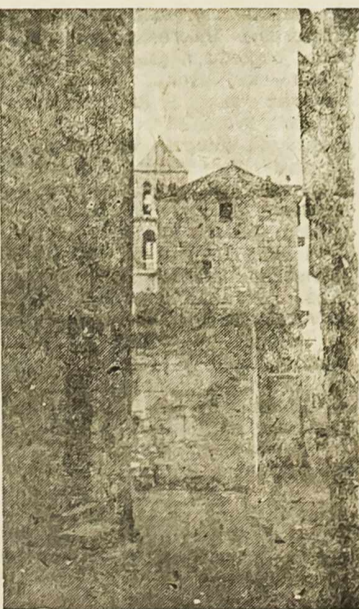
Uspjesi omladinskih organizacija

Nedavno je održana godišnja konferencija Općinskog komiteta NOH-e Skradin. Pored oko 100 delegata, ovoj konferenciji prisustvovali su mnogi javni i politički radnici sa područja općine. Izvještaj o radu komiteta kroz proteklu godinu podnio je predsjednik Filip Škaro, nakon čega se razvila diskusija. Omladinci su iznosili zapažanja iz svojih osnovnih organizacija, tretirali pojedine loše stvari, isticali postignute uspjehe kroz proteklu godinu i t. d. Omladina općine Skradin kroz proteklu godinu učinila je mnogo. Najbolje se može vidjeti po našim selima. Delegat iz Ladevaca ističe: sagradili smo igralište, napravili seoske puteve, a onaj iz Plastova: sagradili smo čitaonicu, učestvovali na izgradnji Narodne škole i t. d.

Što se tiče kulturno-prosvjetnog rada, on je na priličnom nivou. Općinski komitet NOH-e namjerava organizirati predavanja po osnovnim organizacijama.

U diskusiji je, pored ostalih, sudjelovao i Stipe Baljkas, predsjednik Kotarskog komiteta NOH-e, koji je govorio o ulozi omladine u socijalističkoj izgradnji zemlje, te o vezi između opć. komiteta i organizacija na terenu, uključivanju omladine u društveno i komunalno upravljanje, te aktivnosti omladine u radu poljoprivrednih zadruga. Istaknuta je uloga i značaj novootvorenih dvogodišnjih škola za seosku omladinu, koja može da po završetku iste osposobi za obrađivača svojih poljoprivrednih imanja.

Konferencija je izabrala komitet koji broji 21 član, dok će se na prvom sastanku konstituirati sekretarijat. (Lj R.)



Vodice

STANKOVCI

SSRN POKRENUO LOKALNE RADNE AKCIJE

Organizacija Socijalističkog saveza u Stankovcima održala je nekoliko sastanaka na kojima se govorilo o potrebi organiziranja radova na uređenju mjesta. Zaključujući sa tih sastanaka već se stvaraju. Mještani su pristupili uređenju groblja, koje je dosad bilo u zapuštenom stanju. Osim toga, članovi te organizacije radić će na popravku i uređenju nekih puteva. (AD)

OSNOVANO KUD »BORISLAV MILETIĆ«

U Stankovcima je osnovano kulturno-umjetničko društvo »Borislav Miletić«, koje pretežno sačinjava omladina. Članovi tog društva su za prvomajskih praznika izveli na scenu dramski komad »Veliki koraci« od I. Čače. (MO)

KULTURNA PRIREDBA U STANKOVCIIMA

Nedavno je u Stankovcima goštvala dramska grupa poduzeća »Radnik« iz Benkovca. Članovi te grupe izveli su uz pratnju harmonike nekoliko narodnih pjesama i kola. Posjet je bio vrlo dobar. Nakon priredbe održana je zabava. (AD)

OTVORENA ČITAONICA U CRLJENIKU

U Crljeniku je otvorena čitaonica koja je smještena u zgradi osnovne škole. Čitaonica posjeduje biblioteku, a ujedno je pretplaćena na dnevni štampu. Ta kulturna ustanova okuplja velik broj mještanina naročito omladine. (AD)

POČEO RAD GLAZBE

U Stankovcima već odavno postoje instrumenti za limeru g'zbu, ali ona nije nastupala, jer su mnogi mladi svirači pošli na odsluženje vojnog roka. Nedavno je pokrenuta akcija za oživljavanje mjesne glazbe koja posjeduje izvjesnu tradiciju. Okupljen je veći broj omladinaca, koji su počeli da redovito vježbaju, pa se uskoro očekuje njihov prvi nastup. (AD)

JOŠ JEDNA PRODAVAONICA

Poljoprivredna zadruga u Stankovcima, pored sadašnje prodavaonice, otvorila je još jednu, kako bi se mogle zadovoljiti potrebe mještanina. Tako će osad poslovati dvije prodavaonice i to jedna sa živim namirnicama, a druga sa tekstilom. (MO)

TIJESNO

OSNOVAN ODBOR SAVEZA BORACA

U Tijesnome je nedavno izvršen izbor Općinskog odbora Saveza boraca, čija se aktivnost dosad nije osjećala. Na proširenom sastanku tog odbora zaključeno je, da se u svim selima općine Tijesno pristupi osnivanju odbora Saveza boraca. Isto tako raspravljeno je i o pripremanju za ovogodišnju proslavu Dana borca. (EF)

SASTANAK POLITIČKO-IDEOLOŠKE KOMISIJE

Općinski komitet SK Tijesno sazvao je sastanak političko-ideološke komisije, na kojem se izvršila razrada plana rada za sve organizacije SK na općini. Kao glavna tema djelatnosti bit će prorađivanje materijala za VII. kongresa SK u Ljubljani. Također je odlučeno, da se održi seminar na kojem će se provesti analiza dosadenog programa rada za ovu godinu. Seminaru će prisustvovati svi sekretari osnovnih organizacija SK. Seminar je zakazan za mjesec rujna, a trajat će 6 dana. (EF)

CIJEPLJENJE DJECE PROTIV BOGINJA, DIFTERIJE I TETANUSA

Zdravstvena stanica u Tijesnom izvršila je ovih dana cijepljenje pretškolske djece na svom području. Gotovo sva djeca podvrgnuta su cijepljenju, a najveći odaziv zabilježen je u Dubravi, Dazlini i Putičanima. (EF)

PRIMOSTEN

USKORO ELEKTRIFIKACIJA JUŽNOG PRIMOSTENA

Upravo se vrše posljednje pripreme za elektrifikaciju sela Južnog Primostena. Unatrag nekoliko dana osoblje »Elektrodalmacije« iz Splita započelo je sa postavljanjem električnih stupova. Na tom području postoje tri trafostanice, i to u Kruševu, Sapinim Docima i Vadjlu. (AH)

PRIMJER ZA POHVALU

Prošlog tjedna članovi kulturno-umjetničkog društva iz Široka upriličili su priredbu na Bratskom Docu. Oni su izveli jednočinku »Otmica«, baletnu točku i narodno kolo. Utržak s ove priredbe bit će dodijeljen fondu za podizanje spomen ploče borcima palim u NOB-i. Za to mnogo zasluga pripada učiteljima J. Bolančić i J. Pašković, kao i aktivni Narodne omladine Široke. (AH)

POKRENUO RAD TAMBURAŠKOG ZBORA

Pod vodstvom učitelja Filipa Marinova u Kruševu je ponovno započeo rad tamburaškog zbora, koji se priprema za sudjelovanje na općinskom festivalu kulturno-umjetničkih društava. (AH)

VODICE

Pred turističku sezonu

I ove godine Vodice će posjetiti velik broj domaćih gostiju iz svih krajeva naše zemlje, što se zaključuje prema prispjelim potraživanjima koja stižu svakog dana. Turističko društvo vrši kategorizaciju soba u kućnoj radinosti, koja će u ovoj sezoni biti zastupljena sa višim brojem iznajmljivanih soba nego što je to bilo u 1957. godini.

Do pred par godina nepoznato mjesto, ono danas svojim gostima, pored sunčane plaže, pruža svakojako zadovoljstvo. Pored dobre vodičke marašine i odličnog proseka, nađe se u izobilju raznog voća i povrća, što se može dobiti kod prodavača vrlo jeftino.

I ovo mjesto nije orijentirano samo na ribolov. Od kulturnih zabava gosti mogu da slušaju koncert vodičke glazbe, koja baš ove godine slavi 30-godišnjicu prvog nastupa, zatim tamburaški zbor, a nedjeljom mogu i da posjete kinopredstave. Projekcija filma vrši se novom aparaturom »Iskra« koju je ove godine nabavila poljoprivredna zadruga.

U toku su radovi na produženju plaže i montaži tuševa, kao i asfaltiranju Poljane i glavnog puta prema plaži. Uporedo s ovim radovima uređt će se i kanalizacija, a na glavnom centralnom bunaru montirat će se 4 krilne pumpe, koje će zamjenjivati uzimanje vode nehigijenskim sudovima.

Pored postojećeg odmarališta zagrebačke »Grafike«, gradi se odmaralište poduzeća »I. Lovinčić« iz Zagreba, koje će primiti prve goste početkom VII. mjeseca. Zagrebački »Dalekovod« adaptirao je zgradu ex Aerobaze, a svečano otvaranje ovog odmarališta bilo je 1. maja u prisustvu prvih ovogodišnjih gostiju iz Zagreba. (JJ)

Novo u prodavaonicama

PRODAVAONICA STAKLA I PORCULANA »Gradskog magazina« primila je veću količinu tanjura, šolja i servisa izrađenih od domaćeg porculana. Cijene su vrlo pristupačne.

ZA LJETNU SEZONU se može u prodavaonici igračka i galanterije nabaviti najmodernije modele muških i ženskih šešira. U prodavaonici su stigli i obični muški šeširi, kao i specijalni šeširi za poljoprivredu.

»PREHRANA« je snizila cijene slijedećim artiklima: mekinjama na 20 dinara, rezancima šećerne repe također na 20 dinara, maslinovom ulju od 366 na 350 dinara i pšeničnom grizu od 80 na 64 dinara.

SPECIJALIZIRANE PRODAVAONICE »Prehrane« dobile su dzem od marilica, šljiva i trešanja koje se prodaju na otvorenom, zatim zečju paštetu u kutijama uz cijenu od 70 dinara, riblji puding i dr.

SVE PREHRAMBENE PRODAVAONICE U GRADU su dobile ovih dana običnu roladu hamburger roladu i užički kajmak.

GRADSKA KRONIKA

Savjetovanje o otkupnim cijenama vina

Pojačati kontrolu

Na sastanku predstavnika poljoprivrednih zadruga kotara Šibenik, koji je održan 9. o. m. j. na inicijativu Trgovinske komore, raspravljalo se o otkupnim cijenama vina. Na tom skupu je istaknuto da je ugovorom koji je ranije sklopljen između Trgovinske komore i poljoprivrednih zadruga utanačena cijena pojedinim vrstama vina. Tako je otkupna cijena crnom vinu bila određena na 7, a bijelom vinu 8 dinara po maliganu. Sve do pred mjesec dana otkup je tekao bez gotovo ikakvih teškoća. Zabilježeno je priličan financijski efekt. Poljoprivredna zadruga u Vodnicama otkupila je od proizvođača oko 95 vagona vina, dok su ostale

zadruga na kotaru također postigle sličan učinak. Međutim, u posljednje vrijeme na tržištu su se pojavile izvjesne teškoće, što su naročito osjetile poljoprivredne zadruga. Naime, uočena je pojava raznih nakupaca, koji su za neka trgovačka i ugostiteljska poduzeća van šibenskog kotara vršila otkup vina po znatno povišenim cijenama. U tome je prednjačio izvjestan broj trgovačkih poduzeća, pa čak i poljoprivrednih zadruga sa teritorija zadarskog, gospičkog i osječkog kotara. Novonastala situacija nametnula je neočekivano nove brige. Većem broju zadruga na kotaru prijeto da ostanu bez vina. Karakterističan slučaj pred-

stavlja sadašnje stanje u poljoprivrednoj zadrugi Vodice, koja će, u koliko se i dalje nastavi s takvom politikom, biti primorana da zatvori svoje restorane u selu. Teškoće čine i pojedini proizvođači, koji izigravajući propise, nastoje izbjeći plaćanje općinske trošarine. Uslijed takovog načina poslovanja vodička zadruga izgubila je dosad oko 2 milijuna dinara, a zadruga u Stankovcima gotovo isto toliko.

Tješnja suradnja zadruga i organa vlasti

Na sastanku je iznijeto jedinstveno gledište da se pojača kontrola od strane narodnih odbora općina u naplati trošarine i da se u buduće provedbom tješnje suradnje zadruga, organa vlasti i inspekcija onemogući takvo poslovanje, koje u svakom slučaju ne pridonosi stabilizaciji prilika na šibenskom tržištu.

NO općine odobravat će cijene

U cilju učvršćenja cijena pojedinim artiklima u trgovačkoj mreži Šibenika istog dana je u Trgovinskoj komori održan sastanak sa predstavnicima šibenskih trgovačkih privrednih organizacija. Da bi se spriječilo eventualno povišenje cijena nekim artiklima donešen je zaključak, po kojemu će NO općine Šibenik odobravati poduzećima troškove koji su isplaćeni za pojedinu vrstu robe.

PRVE GRUPE TURISTA

U organizaciji »Putnika« Slovenija 177. o. m. j. stiće u Šibenik prva grupa od 27 turista iz Holandije. Iz Čehoslovačke je također najavljen dolazak dviju većih grupa od po 40 gostiju, koje preko slovenačkog »Putnika« šalje poznata turistička agencija »Čedok«.

ZAVRŠENO ŠAHOVSKO PRVENSTVO GIMNAZIJE

Ovih dana završeno je šahovsko prvenstvo gimnazije u kojem je sudjelovalo 16 učesnika. Prvo mjesto osvojio je Batarello sa 5,5 bodova, drugo i treće mjesto dijele Erak i Matijević sa po 5, četvrti je Dulibić sa 4,5, a zatim slijede Šarac sa 4, Pisa 2,5 i t. d. Trojica prvoplasiranih bit će nagrađena. (Z)

Prvi veći ulov ribe

Prvi put ove godine na našoj ribarnici pojavile su se veće količine ribe, tako da im je cijena znatno snižena. Najveći je bio ulov srdela i to 2800 kg, a prodavale su se po 120 dinara. Ulovljeno je oko 1500 kg skuša, čija je cijena od 400 snižena na 200 dinara. Od bijele ribe bil je nešt sipe i škarčina po 200, hobotnice po 180, očada po 240, jegulja i arbuta po 350 dinara.

ŠIBENIK kroz jedan

NARODNO KAZALIŠTE

Subota, 17. V. — MOJA BEBA — predstava za građanstvo. Početak u 20 sati.

Nedjelja, 18. V. — GOSPODSKO DIJETE — predstava za građanstvo. Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAF

TESLA: premijera američkog filma — STRANAC JE NAZVAO (Dodatak: Filmske novosti br. 18 (15 - 18. V.))

Premijera kineskog filma — PRIJELAZ PREKO JANG-CE (Dodatak: Filmske novosti br. 19 (19 - 21. V.))

SLOBODA: premijera francuskog filma — PODZEMLJE PARIZA (15. - 19. V.)

Premijera američkog filma — MOJIH ŠEST KAZNJENIKA (20. - 23. V.)

DEZURNE LJEKARNE

DO 17. V. — II, narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Od 18.-21. V. — I, narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROĐENI

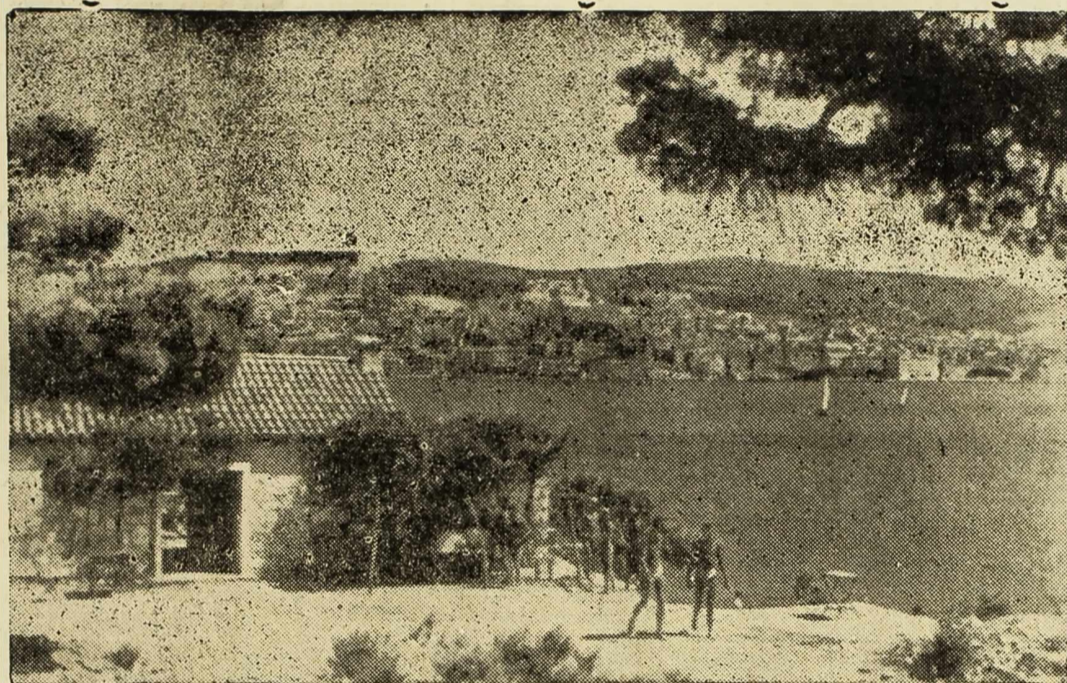
Zlata, kći Jakova i Blaženke Crljen; Irena, kći Luke i Marije Bratanić; Juraj, sin Ruzarija i Dobrile Čobanov; Janja, kći Frane i Ane Labor; Drago, sin Frane i Ane Labor; Mirjana, kći Petra i Slavke Vukorepa; Zlata, kći Špire

VJENCANI

Štrkalj Janko, električar — Belamarić Nediljka, radnica; Zathej Ivan, krojač — Džanko Marija, službenik; Lambaša Miroslav, gostioničar — Mikulandra Janja, domaćica i Pralija Frane, mašinski tehničar — Muhvić Ivanka, domaćica.

UMRLI

Čatlak Anka rođ. Vuković, stara 65 god.; Zenić Marija rođ. Baranović, stara 78 god.; Grubišić Petar pok. Grge, star 69 god.; Juras Matija rođ. Stojić, stara 81 god.; Ivas Ljubica rođ. Lončar, stara 45 god.; Belamarić Duma rođ. Šare, stara 73 god.



Uslijed velike vrućine na Martinskoj su se pojavili prvi kupaći

EKSKURZIJA ĐAKA SEŠ-^a

Učenicima II. razreda srednje ekonomske škole u Šibeniku nedavno su pošli na sedmodnevnu ekskurziju. U Rijeci su među ostalim objektima posjetili rafineriju nafte, kazalište i prirodoslovni muzej. Osim toga su posjetili Opatiju, Postojnu i Ljubljano, gdje su obišli tvornicu »Litostroj«.

AD

TURISTI U TRAVNJU

Tokom mjeseca travnja u Šibeniku je boravilo 560 domaćih i 60 stranih turista s ukupno 1185 noćenja. Najveći broj stranih gostiju zabilježen je iz Zapadne Njemačke — 30, dok je po nekoliko turista bilo iz raznih drugih evropskih i vanevropskih zemalja.

OBAVIJESTI

»SABIRAČ« - Šibenik

IMA NA SKLADIŠTU 1500 VREĆA OD JUTE, KOJE NUDI NA PRODAJU UZ POVOLJNE CIJENE. INTERESENTI MOGU SE OBRATITI PODUZEĆU SVAKOG DANA OD 6—14 SATI.

ZAHVALE

Povodom smrti dragog nam supruga i oca
PETRA GRUBIŠIĆA pk. GRGE izražavamo toplu zahvalnost svim prijateljima i znancima na izražavanju saučesća i sudjelovanju u ispraćaju posmrtnih ostataka na gradsko groblje.

Posebno se zahvaljujemo dr. Ivanoviću na brizi koju je ukazao u posljednjim časovima pokojnikova života.

Obitelj pk. Petra Grubišića

MALI OGLASNIK

MIJENJAM DVOSOBNI STAN sa dvorištem i vrtom u Varošu za sličan u bilo kojem predjelu grada. Za informacije upitati na telefon 504 od 12 do 14 sati.

ZAMJENJUJEM DVOSOBNI KONFORNI STAN u Zagrebu (u novogradnji) za odgovarajući u Šibeniku. Za informacije obratiti se na telefon 589.

PRODAJE SE POSVE NOV NERABLJEN BROD bez motora, nosivosti 2 vagona — Tip pedesan za ribolov, teret i prijevoz turista uz prigodnu cijenu. Obratiti se na adresu: Sumić, Split, Put pločita 3.

Brodovi u luci

Iz luke je isplovila »Srbija« sa 6000 tona magnezita i oko 10 tona zakovica, dok se u luci nalaze slijedeći brodovi: »Giuseppe Bottiglieri«, koji je dovezao umjetno gnojivo iz Sirije, grčki brod »Kyriakoula« za iskrcaj 2000 tona mangana iz Maroka, engleski brod »Ramsay« koji je ukrcao 19-260 tona pšenice za Englesku, kostarički brod »Apollo« za ukrcaj priritnog koncentrata za Aleksandriju, talijanski brod »Concordia« za ukrcaj 800 tona cinkovog koncentrata za Francusku i »Vojvodina«, koja će odvesti cca 380 kubika drvene građe za Englesku.

OGLAŠUJTE u »ŠIBENSKOM LISTU«

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 47-KB-15-Ž-182

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »ŠTAMPA« - Šibenik

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!

Najposlin su se sporazumili i oni. To mislim na ovo naše poduzeće od cviča i — proliče.

A nespornost je bija veliki. Oni kopaju, prinosu zemlju, prisadiju, sadu, siju — sve virujuću u kalendar, a ono kiša, pa jugo, pa bura, pa oblačno, pa studeno, pa svakako — samo ne ka u proliču.

I najposlin granilo sunce. . . Sada nan je riva sva u cviču, suncu i bonaci, Milota je jedna siditi, s niskin ne razgovarati se i — goditi.

Ali namin ne more biti toga, jerbo se (ka u svakomen društvu) nade koji šta mu vrag ne da mira, pa vidi škodod na šta oni čas ne bi tribalo bacilati.

Tako sidi nas nekoliko jednoga od ovi lipi dana na rivi, i baš godimo, kad eto ti jednoga od takli pa reče:

— Ovi dana mora da puno svita umire u Šibeniku.

— Na ovo vrijeme?! — trgnemo se mi na ote riči našega prijateja, — Ma, ovo vrijeme more samo oživiti mrca. . . Ajde ti lipo s mirom i pušti nas goditi.

— Kad van kažen!

I nije se nikako da razlogu, pa nan je na koncu razložija, da je do oti misli doša, jerbo da sada svakoga dana, bilo ujutro bilo popodne, vidi po gradu da ide tamo-amo oni crni mrtački auto. . .

— Druga je to stvar, — siti se neki drugi, šta isto kaže, da je vida otaj auto ništo odviše po gradu, pa nako kad ga se vidi, da baš ružno učine u čoviku.

— S otin auton ne vozu mrce, nastavi on, nego prisad, motike, žive jude šta urediju cviče i slično, jerbo di bi stigli na svaki kraj nako lipo urediti zelenilo, da jin nije auta. . .

Ta nas umiri i mi nastavimo goditi u veludinman, u lavandi, travi (nikiman i palme da su drage), u bonaci i suncu.

U tomen, poslin nikog vrijeme, jedan, ka da se pena sifija, spomene:

— Isto bi mogli oni auto drukčije piturati.

A mi učinimo fintu ka da ga nismo čuli i tako toga dana dočekamo večer.

Druže uredniče, nismo ti u ovomen pismu till govoriti o drugin stvariman, samo da ne bi pokvarili ovu lipu bonacu, pa te već sada lipo pozdravjame uz stisak ruke.

Mi sa klupa na rivi

PODUZEĆE LUKA I SKLADIŠTA ŠIBENIK

Traži za prijem na rad

200 — 250 RADNIKA ZA LUČKO - TRANSPORTNI RAD I DRUGE RADOVE U LUCI

1. 200 radnika za lučko - transportni rad
2. 15 šofera III. klase za traktore i kamione
3. 10 dizaličara za auto-dizalice
4. 5 dizaličara za portalne dizalice
5. 10 brojača sa položenom malom maturom
6. 8 skladištara sa položenom malom maturom
7. 3 električara

Radnici od 22-45 godine starosti imaju prednost, a radnici preko 50 godina starosti ne dolaze u obzir za lučko-transportni rad.

Plaća po tarifnom pravilniku. Rad se odvija u 3 smjene. Zasnivanje radnog odnosa vrši se po zakonskim propisima o zasnivanju i prestanku radnih odnosa.

Oni, koji su se ogriješili o interese ovog poduzeća, ne dolaze u obzir.

UPRAVNI ODBOR PODUZEĆA LUKA I SKLADIŠTA U ŠIBENIKU

RASPISUJE NATJEČAJ

ZA POPUNJENJE SLIJEDEĆIH RADNIH MJESTA

1. Rukovodilac eksploatacionog sektora
2. Rukovodilac općeg sektora
3. Rukovodilac tehničkog sektora
4. Pravni referent

UVJETI: pod 1 — Kapetan u pomorskoj struci sa 3 godine rada u Lukama, sa znanjem engleskog i talijanskog jezika, ili srednja stručna sprema sa radom u Lukama 8 godina, sa znanjem jednog stranog jezika engleskog ili talijanskog.

pod 2 — Pravni ili ekonomski fakultet sa radom u privredi 2 godine, ili srednja stručna sprema sa radom u luci 6 godina, sa znanjem jednog stranog jezika engleski ili talijanski.

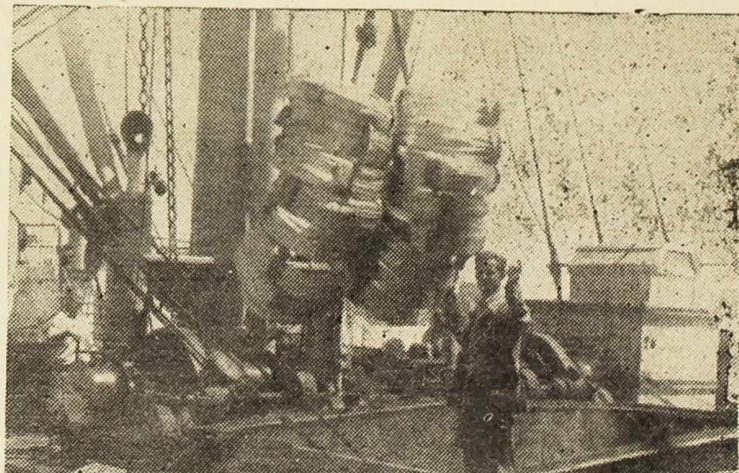
pod 3 — Inženjer elektro-mašinskog smjera sa praksom 3 godine na radu u privredi, ili tehničar elektro-mašinskog smjera sa 6 godina praktičnog rada u privredi.

pod 4 — Pravni fakultet sa 2 godine radnog staža.

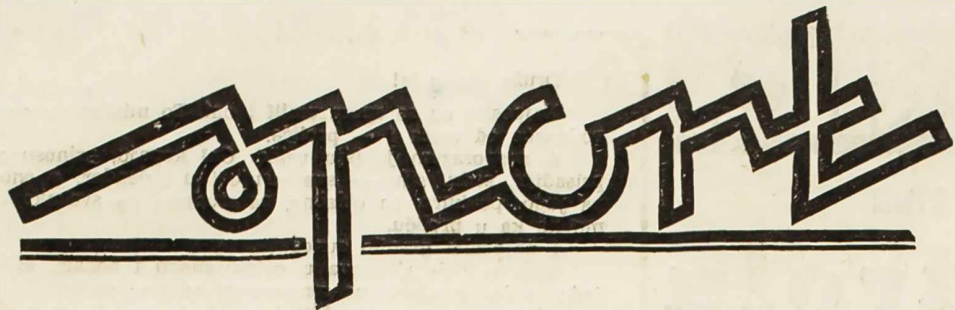
Plaća prema Tarifnom pravilniku.

Pismene ponude podnijeti s opisom dosadašnjeg rada i biografijom na gornju adresu.

Rok trajanja natječaja do 1. VI. 1958. god.



Iskrcaj tereta u luci



I. nogometna zonska liga

„Šibenik“ - „Rijeka“ 3:1 (0:1)

Bolji od vodećeg

Igralište »Rade Končar«. Vrijeme sparno. Strijelci: Medle u 44. minuti za »Rijeku«, a Cvitanović u 60., Luštica u 63. i Tedling u 66. minuti za »Šibenik«. Gledalaca 2 hiljade. Sudac L. Lemešić iz Splita.

»ŠIBENIK«: Miloševski, Cvitanović, Jelenković, Živković, Iljadica, Tambača, Šupe, Luštica, Zambata, Tedling, Stošić.

»RIJEKA«: Superina, Đorić, Mihovilović, Gereš, Pavković, Čolović, Plavšić, Radaković, Naumović, Medle, Strnica.

Vodeća na tablici ekipa »Rijeka« svladana je u nedjeljnom susretu od daleko boljeg »Šibenika«, koji je od prve do posljednje minute diktirao oštar tempo. Rijekani su, izuzev posljednjih 15 minuta, igrali podređenu ulogu, predveštajući igru nimalo dovoljnu za aspiranta za ulazak u I. saveznu ligu.

Atletski cup juniora

U nedjelju je na stadionu »Rade Končar« održan atletski juniorski kup, u kojem imaju pravo sudjelovanja samo škole. Za ovo natjecanje nije vladao gotovo nikakav interes među školama. Iz Šibenika su se prijavile III. osmogodišnja i Srednja ekonomska škola, a iz Drniša osmogodišnja škola.

Muškarci i ženske takmičili su se u sljedećim disciplinama: 60 m, skok u vis, skok u dalj i bacanje kugle. U muškoj konkurenciji pobjedu je iznijela škola Drniš s rezultatom 5504:4352. U skok u dalj najbolji rezultat od 5,05 m postigao je Dimitrije Perutović, a u skok u vis pobjedio je Ferdinand Lovrić s rezultatom 1:45 m. U bacanju kugle isti takmičar je postigao najbolji rezultat 13-08 m. U trčanju na 60 m pobjedio je Ante Zamarin s rezultatom 7,8 sek.

U konkurenciji žena pobjedio je Šibenik s rezultatom 5354:4445. Najbolji rezultat u skoku u dalj postigla je Milenka Dunkić i to 4 m. U skoku u vis pobjedili je Vesna Kević s rezultatom 125 cm. U bacanju kugle najbolja je Neda Mućalo s 9-77 m. Na 60 m postigli su rezultat od 8-8 sek. Kaluz, Čošić i Čakić.

Prema ovim rezultatima za II. kolo natjecanja koje će se održati 18. o. mj. u Splitu kvalificirali su se muška ekipa iz Drniša i ženska iz Šibenika. A. Bukić

„Šibenik“ juniorski prvak Dalmacije?

»ŠIBENIK« — »SPLIT« 3:2 (2:1)

U okviru finalnog prvenstva Dalmacije za podmladak momčad »Šibenika« je savladala »Splita« u Splitu sa 3:2. Ta je pobjeda »Šibeniku« bilo dovoljna da se plasira za finalne borbe prvenstva Hrvatske, koje će se odigrati polovinom lipnja.

Utakmica se odigrala po vrlo toplom vremenu, tako da su igrači do maksimuma bili iscrpljeni. I nače prikazan je dobar nogomet. Momčad »Šibenika« bila je superiornija. Igrači su startali na prvu loptu i tehnički su bili bolji. Obje momčadi su imale bezbroj prilika za postizavanje golova, naročito »Šibenik«. Orošnjak se nekoliko puta našao pred vratom »Splita« koji je spasio svoju momčad od većeg poraza. »Split« je promašio penal kod stanja 3:2 za »Šibenik«.

Golove su postigli za »Šibenik« Orošnjak 2 i Balkotić. Sudio je Gazari iz Splita sa griješicama.

U nedjelju se pruža prilika ekipi »Šibenika« da po prvi puta osvoji prvenstvo Dalmacije. Stoga se nedjeljni susret očekuje s velikim interesom. Susret između »Hajduka« i »Troglava« nije odigran, pa je verificiran sa 3:0 za »Hajduka«.

TABLICA

Hajduk	5	4	0	1	11:4	8
Šibenik	5	3	1	1	19:9	7
Split	5	2	0	3	8:14	4
Troglav	5	0	1	4	4:15	1

I. poluvrijeme proteklo je u izvanredno uzbudljivoj i dopadljivoj igri. Za prvih 30 minuta domaći su na gol Rijekana uputili niz veoma oštrih, ali nepreciznih udaraca. Već u 3. minuti Tedling se odlično probio i sa 15 metara oštro tukao preko gola, a potom je loptu koju je uputio Zambata netko od obrane gostiju odbio sa same gol linije. Prvi napad izveli su gosti u 14. minuti i dosta jak udarac Medlea Miloševski je vanredno obranio. Zatim slijedi nekoliko šuteva Luštica i Tedlinga, ali bez uspjeha. Krasna šansa za gol nije iskorištena u 35. minuti. Tedling je na svega 8 metara od vratiju bio lijepo poslužen od Stošića, ali se u zadnji čas spotakao, tako da je lopta otišla u aut. Malo prije odlaska na odmor gosti su sasvim neočekivano došli u vodstvo griješkom uže obrane »Šibenika«. Strijelac je bio Medle.

»Šibenik« je pružio jednu od boljih igara u posljednje vrijeme zahvaljujući nadasve raspoloženoj navalnoj petorci, koja je naročito u drugom dijelu jurišala na gol Rijekana. Odluka je pala za svega šest minuta, u kojem razdoblju je inače vrlo dobar vratar »Rijeka« Superina tri puta kapitulirao. Prvi je načeo mrežu Cvitanović, koji je sa desne strane krenuo prema protivničkim vratima i kad se približio na nekih 20 metara snažno je odapeo i vratar je bio nemoćan. Tri minute kasnije ponovno opasan napad domaćih, Šupe je krasno šutirao pred sam gol i Luštica je ne oklijevajući odmah pucao i tako doveo svoju momčad u vodstvo. Iz gotovo slične situacije pao je i treći zgoditak. Strijelac je bio Tedling, koji je pokraj iznenađenog vratara pogodio kuglu. Tri zgoditka u mreži za tako kratko vrijeme stvorilo je zabunu u redova protivnika, koji je pet minuta kasnije čestim napadima nastojao da smanji rezultat. Međutim, obrana »Šibenika« to nije ni jednog časa dozvolila. U 80. minuti čulo da nije povećan rezultat. Zambata se probio i našao se sam pred vratom, kojega je uspio lobovati, ali se u zadnji čas ispriječilo lijevi branič, koji je loptu odbio u korner. Posljednje minute protekle su u znaku premoćni domaćih koji su izveli dva udaraca s ugla.

REZULTATI XXV. KOLA

Šibenik - Rijeka 3:1, Jadran - Varteks 1:2, Trešnjevka - Elektrostroj 2:1, Ljubljana - Odred 0:0, Lokomotiva - Metalac 1:3, Uljanik - Branik 0:1, Orijent - Segesta 3:2.

Susret XIII. kola odigran u Ljubljani između »Metalca« i »Ljubljane« (2:1) poništen je, te je u ponovljenoj utakmici, koja je igra na prošle srijede, pobjeda opet pripala zagrebačkom »Metalcu« u omjeru od 2:1.

TABLICA

Rijeka	25	19	2	4	66:18	40
Lokomotiva	24	16	4	4	54:22	36
Trešnjevka	25	15	2	8	59:26	32
Varteks	25	13	4	8	47:35	30
Branik	24	14	1	9	54:37	29
Šibenik	25	12	4	9	42:32	28
Odred	25	12	3	10	34:28	27
Elektrostroj	25	10	6	9	42:38	26
Segesta	25	9	3	13	33:53	21
Ljubljana	25	9	2	14	42:50	20
Metalac	25	8	4	13	33:48	20
Orijent	25	6	3	16	27:57	15
Uljanik	25	6	2	17	26:58	14
Jadran	25	2	6	17	21:58	10

RASPORED XXVI. KOLA

Varteks - Šibenik (0:3), Branik - Lokomotiva (2:4 - poništena), Odred - Trešnjevka (1:2), Elektrostroj - Jadran (1:1), Rijeka - Orijent (2:0), Segesta - Uljanik (4:1), Metalac - Ljubljana (2:1 - poništena). Rezultati u zagradama su iz I. dijela natjecanja.

Sport u nekoliko redaka

»IZGRADNJA« — »D. RONČEVIĆ« — »RAMSAY« (engleski brod) 5:3

U četvrtak je odigrana prijateljska nogometna utakmica između kombinirane momčadi »Izgradnje« i »D. Rončevića« i engleskog broda »Ramsay«, koji se nalazi u šibenskoj luci. Pobjedila je bolja momčad Šibenčana. Sudio je Dunkić dobro. (S. M.)

U RUPAMA ODIGRANA PRVA UTAKMICA U ODBOJCI RUPE — DUBRAVICE 3:0

Pripremajući se za Općinsku fiskulturnu smotru, ekipe Rupa i Dubrave održale za prošlih dana u Rupama prijateljski susret u odbojci. Zaslužno je pobjedila domaća momčad sa 3:0 (15:10, 15:1, 15:4). Za utakmicu je vladao velik interes, jer je to prvi put da se odbojka igra u tom mjestu. Uzvratni susret održat će se u nedjelju u Dubravcima. (AB)

»OMLADINAC« (GAČELEZI) — ZATON 6:1

U nedjelju je u Gačelezima odigrana prijateljska nogometna utakmica između domaćeg »Omladinca« i ekipe iz Zaton. Domaći su bili bolji i zaslužno su pobjedili goste sa 6:1. Gledalaca oko 150. (EB)

SPORT U KISTANJAMA

Pored ustaljenih sportskih igara koje se odvijaju u Kistanjama je uvedena i jedna sportska novost. U dva prijateljska nogometna susreta između »debelih« i »mršavih« pobjedili su »debeli«. Prvi susret pobjedili su s rezultatom 4:2 a drugi sa 4:3. To je bila jedna vrlo interesantna igra, kojoj je prisustvovao veliki broj građana. (B. P.)

ZAVRŠENO POJEDINAČNO PRVENSTVO KUGLAČKOG PODSAVEZA

Završeno je pojedinačno prvenstvo kuglačkog podsaveza za igrače starije od 50 godina. Prvo mjesto osvojio je Spiro Grubišić sa 363 oborena čunja, drugi je Pleščić sa 358, treći Jurišić sa 313 i t.d. Takmičenje se odvijalo po međunarodnom sistemu. (Z)

SPORTSKI SUSRET ZATONA I PRVIĆ ŠEPURINE

U Zatonu je odigrana utakmica u odbojci između ekipa Prvić Šepurine i Zaton, koja je završila pobjedom gostiju sa 3:2. Osobito dobru igru pružio je M. Grubišić, igrač iz Prvić Šepurine. (MB)

GOSTOVANJE NOGOMETAŠA BENKOVCA U STANKOVcima

Benkovački nogometaši gostovali su nedavno u Stankovcima. Mlada ekipa Stankovca pobjedila je svoje vršnjake sa 3:2, dok su u glavnom susretu pobjedili gosti sa 3:0. Susret u odbojci završio je pobjedom Benkovečana sa 3:2, a u šahu su domaći bili bolji, te su sa 5:1 pobjedili goste. (AD)

STOLNOTENISKO PRVENSTVO GIMNAZIJE

Na šibenskoj gimnaziji uskoro će početi prvenstvo u stolnom tenisu koje će se održavati u okviru proslave Dana mladosti. Na tom prvenstvu sudjelovat će dvije ekipe šestih razreda, te po jedna ekipa petih i sedmih razreda. Isto tako organizirat će se prvenstvo za omladinke koje za tu granu sporta pokazuju veliko zanimanje. (Z)

puca - ZANIMLJIVOSTI - zabava

Mali savjeti

ČETKU ZA ZUBE TREBA NJEGOVATI

Perite zube bar dvaput dnevno i naviknite se da poslije svakog jela ispirate usta. Za pranje zuba upotrebljavajte pastu, jer je ona za zube što i sapun za lice i ruke. Ako vam se desi da nazebete, češće istrijajte zube krupnom kuhinjskom soli i četkicom. So, ne samo što čisti zube i ubija sve mikrobe, već i osvježava usta, te i ako niste nazebli možete ovo činiti s vremena na vrijeme.

PLANINARSTVO

PROSLAVA 15-GODIŠNJICE BITKE NA SUTJESCI

Poduzimanjem velikog broja akcija, planinari iz naše republike nastoje što dostojnije ovekovečiti uspomenu na slavne dane Sutjeske. Tako su preko 1. maja organizirali čitav niz izeta, uspona, logorovanja i t.d.

Na Dan mladosti Planinarski savez Hrvatske organizira III. Republički orijentacioni marš Platak - Snježnik - Risljak - Delnice, koji će trajati dva dana. Za to takmičenje može se prijaviti svaki planinar stariji od 16 godina. Omladinci će se tom prilikom boriti za posebni prelazni pehar Planinarskog saveza Hrvatske. Najbolje ekipe tog marša sudjelovat će na sletu saveznog značaja na Sutjesci 4., 5., i 6. srpnja.

Početak lipnja održat će se na Ravnoj Gori II. Omladinski slet planinara Zagorja, a istog mjeseca zagrebački planinari u suradnji s Kotarskim Savezom boraca, organiziraju partizanski marš preko Medvednice do Stubičkih Toplica. 26. i 27. VII. planinari Slavonije sastat će se na Pokrajinskom sletu u Daruvuru (Petrov Vrh).

GODIŠNJA SKUPŠTINA PLANINARSKOG SAVEZA HRVATSKE

Godišnja skupština P.S.H. održat će se u srpnju. Kako smo saznali na Savezu, iako je datum skupštine bliz mnogoga društva s područja naše republike nisu još poslali materijale sa svojih godišnjih skupština, tako da je prično teško obaviti sve pripreme u zakazanom roku.

IZLET U AFRIKU

9 riječkih alpinista namjerava u kolovozu izvršiti uspon na Killmandžaro. Izvršili su dobar dio priprema i osigurali većinu potrebnih sredstava. Postoji, naime, mogućnost, da ih »Jugolinija« besplatno preveze morem, dok bi put kroz Keniju prevalili na vlastitom kamionu.

ŠAH

MOMČADSKO PRVENSTVO HRVATSKE

13. IV. počelo je momčadsko prvenstvo Hrvatske, prednatjecanjem po grupama. Natjecanja se održavaju po Bergerovim tablicama, na 8 ploča, a tempo igre iznosi 40 poteza na 2 sata. Poslije tog prednatjecanja po grupama, koje će završiti polovinom lipnja, najbolji će se klubovi natjecati za ulazak u momčadsku ligu Hrvatske. U ligu ulaze 3 kluba.

U prednatjecanju podjeljenom u 13 grupa, sudjeluju momčadi iz: Labna, Pule, Poreča, Rijeka, Bakra, Opatije, Zameta, Delnica, Bjeļovara, Križevaca, Velikog Rovna, Ivanč-grada, Novoselca, Ivanč-kog Graberja, Vinkovaca, Zupanje, Borova, Strošincava, Djakova, Našica, Suš, Djurdjenovca, Virovitice, Sl. Požege, Osijek, Belišća, Valpova, Varaždina, Krapine, Čakovca, Zaboka, Siska, Vrapča, Splita i Kaštel - Suruća.

SIMULTANKE SOVJETSKIH VELEMAJSTORA

Sovjetski velemajestori stići će u našu zemlju kojih desetak dana prije početka meča SSSR - Jugoslavija (22. - 28. VI. u Zagrebu). Šahovski savez Hrvatske zatražio je, da u našoj republici gostuju tri velemajestora, koji bi odigrali nekoliko simultanki. Ukoliko dođe do predviđenog gostovanja, sovjetski bi šahisti uz Zagreb, posjetili neka mjesta u Istri, Lici i Dalmaciji i odigrali 5-6 simultanih produkcija.

IZ ŠAHOVSKOG DRUŠTVA ŠIBENIK

OMLADINCI ŠAHOVSKOG DRUŠTVA »ŠIBENIK« vrše pripreme za bratopuzni turnir, koji će se održati u čast Dana mladosti 24. i 25. o. mj.

MLADI IGRAČI KLUBA sastat će se uskoro sa reprezentacijom garnizona JNA na 10 ploča. Tom prilikom će za garnizon nastupiti omladinski prvak Slovenije i majstorski kandidat Plahutnik.

DA VAM ČARAPE DUŽE TRAJU

Da bi vam čarape što duže trajale, morate poslušati nekoliko savjeta.

Nemojte nikada nositi čarape duže od jednoga dana i da ih ne operete u mlakoj vodi u koju ste stavili malo sapuna. Prije pranja, čarape ne treba da se valjaju svuda po kući, već ih ostavljajte u torbicu od kretona koju ste naročito za to napravili, i objesite je u kupatilu.

Čarape uprskane blatom odmah po dolasku kući natopite u vodu. Prilikom pranja nemojte čarape trljati, već ih samo gnjavite u rastvoru sapuna i vode, a zatim ih isperite dvaput u mlakoj vodi.

Čarape ne smijete sušiti na suncu ili pored peći, jer se nit loml i gubi boja. Nemojte ih također nikad vješati na jakom vjetru, jer pri jakom kretanju mokro vlakno čarape naglo se zateže i puca.

Veličina čarapa mora odgovarati veličini noge, jer kod malog stopala najviše stradaju peti i prsti kroz koje izviri palac. Pri velikom hodanju umaraju se i čarape, zato žene, koje misle na štednju, za rad u kući, za kuhanje i spremanje, nose druge, stare čarape a ne one u kojima idu na ulicu. Ako imate težak hod, mijenjajte čarape dva puta dnevno, jer čim se noga, oznoji čarapa se iscjepa.

Krpite ih što brižljivije i kako često mijenjate čarape, ne čekajte da se naprave velike rupe. Postupite po ovim savjetima pa ćete vidjeti koliko ćete čarapa uštedjeti. (Sedma Sliha)

DA BI BILI SPREMNI

Stručna organizacija novinara u Hamburgu uputila je nedavno svim svojim članovima pisma s pozivom da prisustvuju predavanju s diskusijom na temu: »Kako da se jedan novinar ponaša u svemiru«.

DRUGARSKI

Mali Henrij Grin (Henry Green) iz jednog londonskog predgrada zakasnio je u školu. Da bi ga kaznila zbog nemarnosti, učiteljica mu je zadala da, pored redovnih zadataka, pedeset puta napiše rečenicu: »U školu se ne smije dolaziti sa zakašnjenjem«.

Mališan je sutradan podnio učiteljici svesku sa pedeset puta napisanom istom rečenicom. Ali, umjesto njegovog rukopisa, u svesci je bio rukopis njegovog oca. Ispod rečenice je stajalo: »Henri je zakasnio u školu momjom krivicom. Smatram da je pravo da za to budem kažnjen ja, Henrijev otac«.

Učiteljica je vratila mališanu svesku, napisavši ispod svega: »To se zove drugarski postupak«. O ovom slučaju pisali su mnogi britanski listovi.

Križaljka

VODORAVNO: 1. dud, 6. kemijski element, znak Di, 11. omeđen, 14. englesko svjetlo pivo, 15. kemijski simbol za radij, 16. zapovijed, naređenje, 17. grad u Rumuniji, 18. stari beotski vladar, sin Posejdonov (grčki mit), 20. vrsta udarca kod tenisa, 21. kemijski simbol za silicij, 22. upitna čestica, 23. nota iz solmizacije, 25. poznati austrijski sportski klub,

27. kemijski simbol za talij, 29. kemijski simbol za indij, 31. pritek Kolubara, 32. rijeka u Africi, 34. ličko žensko ime, 36. mlado jedne domaće životinje, 38. pripadnik velike države u Aziji, 40. kemijski simbol za iridij, 41. prva žena, 42. stanovnica jedne naše pokrajine, 44. pripadnik jednog finskog naroda, Karel, 45. ljepjenka.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10					11	12	13	14
15					16			17
18	19			20		21		22
		23	24		25		26	27
29	30			31		32		33
								34
36								39
								40
41								43
								45

OKOMITO: 1. čudorednost, moralnost, 2. čošak, ivica, 3. dva jednaka konsonanta, 4. napolju, 5. ljetopis, godišnjak, 6. inicijali prezimena i imena skladatelja opere »Labinska vještica«, 7. poklon, 8. drvece za kovanje po ušima, 9. Sredozemlje, 11. mjesto u Sremu, 12. čuvar stada, pastir, 13. vokal i različita konsonanta, 43. inicijali konsonant, 17. planina u Turanu, 19. međunarodna automobilska oznaka za Holandiju, 24. industrijski grad u Saskoj, 26. jedan kemijski element (znak Zn), 28. nota iz solmizacije, 30. žensko ime, 33. vrsta grahorice, 35. muško ime, 37. zvijer iz porodice mačaka, 38. sprat, 39. upitna čestica, 42. dva različita konsonanta, 43. inicijali imena i prezimena našeg čuvenog fizičara, koji je živio i umro u USA.

Rješenje križaljke iz prošlog broja: Vodoravno: 1. trak, 4. epos, 7. Ru, 8. Prvi maj, 14. ti, 15. URS, 17. nalet, 18. kon, d, 19. Rh, 21. reš, 22. sl, d, 23. beseda, 26. e-

naka za Holandiju, 24. industrijski grad u Saskoj, 26. jedan kemijski element (znak Zn), 28. nota iz solmizacije, 30. žensko ime, 33. vrsta grahorice, 35. muško ime, 37. zvijer iz porodice mačaka, 38. sprat, 39. upitna čestica, 42. dva različita konsonanta, 43. inicijali imena i prezimena našeg čuvenog fizičara, koji je živio i umro u USA.